

309138

ప్రతిదినము ప్రకటించబడును

VOL. 4.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ డిసంబరు నెల 28 వ తేది శుక్రవారము

No. 223

సంపుటము. 4.

పీఠిక వాచక పంపత్త ర మా గ్గ శి ర మా స శు ద్ధ పౌర్ణమి ౧౯౧౭.

సంచిక ౨౨౩

నర్వవృత్తిక విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ డ్రగ్స్ మాన్యు)

588

దాఖలుగా వచ్చువారు సంబోధముతో పోవుదురు. గుణము లేదని రుజువు చేయువారలకు రూ 100 ఇవాలి.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు దుండవలసిన యావృత్తికము. అంగ, మూత్రాది, దేహవైద్యులకు పోషకాంశమును నిచ్చును. ఎన్ని దినములును మందు గుణమునూ అక్షయమునూ మూత్రమే కాక ఎలక, కుక్క, పాము, జిడ్డి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నుపయోగించును. వెలపాకట్ 1-కి 0.8-0. పోస్తేజి 0.8-0. 1 దజజ్ పాకట్ వెల రూ 5-0-0. పోస్తేజి వెలు.

కేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్తేజి ఇవాలి. కర్తవ్యము 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియమము. చిరునామా: ధన లక్ష్మి కంపెనీ. 108 చింత్రపేట, పి.వి. సోకారుపేట పోస్టు, మద్రాసు.

ఆంధ్రవీర కంఠరవ అభినవ భీమ సేన బిరుదాంకిత ప్రాధేనరు రామమూర్తిగారి కార్యక్రమము.

		(౧)			దినములు
కాకిబుగ్గ	1-1-18	to	2-1-18	2	"
సోమపేట	5-1-18	to	6-1-18	2	"
ఇచ్చాపురం	9-1-18	to	10-1-18	2	"
బరహంపూరు	13-1-18	to	15-1-18	3	"
అసకా	18-1-18	to	19-1-18	2	"
కనుకొండ	23-1-18	to	28-1-18	2	"
పురమోతుపూరు	26-1-18	to	27-1-18	2	"
చిత్రపూరు	30-1-18	to	31-1-18	2	"
పూరి	3-2-18	to	4-2-18	2	"

(988)

అమృతాంజనము

అన్ని రోగాలకు సిద్ధపథము.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-3-0.

తలనొప్పిల మాన్పును.

పొర్చుపు నొప్పిల కాటి

దోలును. వాయువు

పొట్ట పొగొట్టును.

సువాసనగలిగి యుండును.

ప్రతియంటి నుండెడిగి నది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశ మందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో, 108, (చింత్రపేట, బొంబాయి), 6, కంబాపేట్ పి.వి. సోకారు.

విక్రీయ మనోహరముగు సువాసన 126

ఆటో డిల్ బహర్.

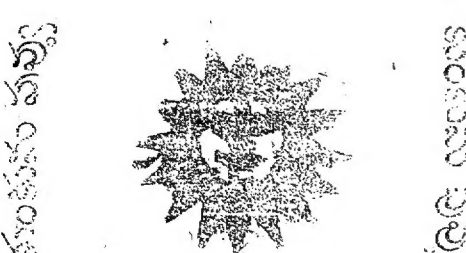
(రిజిస్టర్డ్ కాబడినది.) (రిజిస్టర్డ్ కాబడినది.) ఇప్పటికాలపు దువి కనుగొను, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది. అల్పాహలగాని, సాయముగాని, చేర్చబడకయు సిద్ధము చేయవలసిన కేవల పుష్పసాగము. నీ తువాలుపై కొన్ని బిందువులు చిలకరించినచో, మనోగ్ధమగు సువాసన నిష్పల్లవవలయును.

విష్ణువైజా (అర (డ్రాగ))	సీసా 1-కి రు	0-2-0
విష్ణువైజా (అర (డ్రాగ))	"	0-12-0
వేరొకడైజా	"	1-4-0
వెద్దవైజా	4 " లేక 5 " డ్రాగ	2-0-0

వి.వి. ఖమ్మం రు 0-4-0 ప్రత్యేకము. పట్టెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులూ కొనగలరు. దీనికి అనేకమగు కలంకెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగొనుటకు సీసావైన ను, కాట్టవైనను ఆటో డిల్ బహర్ ఆన పేరున పరిశీలింపుము. ఈ ఆటో డిల్ బహర్ యొక్క సలహాములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువనానికి వ్రాసినచో ఆటో డిల్ బహర్ గల సువాసనకాట్ట ఉచితముగ పంపుదురు.

కాల ఏకంట్లు ఆటో డిల్ బహర్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో. పో. 108, బొంబాయి నుండి బొంబాయి.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్దదొరుకును. కొనుగొను సూర్యమార్కముగ గమనింపుము కరస్పాక డెప్పు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాసువలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ. (53) 21, హమ్మం పీఠ, బొంబాయి.

కేటలాగు ఉచితము.

మా కంపెనీలో కాకి పీఠాంబరములు సరిగ్ చేరగా, వివిధ కలం, గుహలూ, తిలకాగల, విద్వలు ధరించుటకు చిన్న పీఠాంబరములు, పెండ్లి పట్టుధోవతుల జుట్టులు, విక్రీయ కేర్తులు గల కేరపిఠాంబరాలను మేలైన పట్టుతో తెయారు చేయబడుచున్నవి. వలయువారికి సరఫరాగ ని.వి. మూలముగ పంపుము. ఈవిధాందు కృత్యానమున్నను లేక, మనసుకు కట్టుని యదలూ వాటిని వాపను పంపిన తీసుకొనెదము 928

Hari Govinda Dass, Gopal Dass, Silk Pitchambar Merchants, & Com - Agents, Benares City, U. P.

కొన్నురోగమున కిమూల్లముగు మందు. ఇది మిశ్రం హోక్యోకరిమగు మందు. పది పదునెనిమిది రోజులు గానుగుండుకలం తెల్లని మచ్చలు, అట్లుకాక చిన్నము పై నూరుకోరేధము కంకులను నిర్మూలము చేయను. ముఖ్యము గా నీరోగమునకు వాగ్రత్తచేసికొను (భాగరగు) మంచిదియే. పి.వి. సోకారు. 1-కి రూ. 4-6-0. అంబేవారి పోస్ట్. [783] Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

సీతాన్వేషణము లేక లంకా దహనము.

అయిదంకముల నాటకము.

ముప్పలాల్ల పద్యములు!! (క్రొత్తమగు వాక్యములు!!) ఇయ్యది మృదుమధురమైన ప్రాయబడినది. బహుసామాన్యమున కెల్లమ సుబోధకము. ప్రదర్శనాంశాలముగ నున్నది. భక్తిసమర్పణమైన చక్కని కథలూ కావి పద్యములతో నిండియుండును. ఒక పర్యాయము చదివినచో ప్రకర్షించి విడువరు. దీనిని గూర్చి తెల్లము నాన్వేషణమును బందరు నోటియ కాతేజి ప్రావేశము (క్రియేషన్) కైరాజు నువ్వారావు, ఎం. ఏ. గా కొనుగొన నుభ్యుజుమును చదివిన ఈ నాటక గాజుముయొక్క ప్రాశస్త్యము వేరువరులే బోధపడును. రూ. వెల 1-0-0 కనాంబారి పేరు. (గంభక 1:— వసుమతి యజ్ఞ నారాయణకౌమ్రీ, (980) భొట్టిలి పేట, బొంబాయి.

నీచాళిశేకపు కన్నా, ముంబాయి నెలము 1-కి ...	50-0-0
పండుమ పువ్వు చింత్రపేట 1-కి ...	2-0-0
నీచాళిశేకపు కన్నా, ముంబాయి 1-కి ...	50-0-0
పచ్చకన్నాం	2-0-0
చింత్రపేట 1-కి ...	0-10-0
చాలాబుద్ధిమ	0-12-0
తాంబూలములెలు, సువాసనకా వంతు 50-కి	0-8-0

French Gonorrhoea Mixture.

గనెరియ

(ఫ్రెంచి గనెరియమిక్చర్ అనవండు కన్నా తెలుపు ఎరువు అను నీ జాతుల మెగరోగమునకు ముఖ్యమైన మందు. 3 మాతాదులతో 24 గంటలలో భాగ్యగ్రుణులు ముగిగము లను మైతము ముప్పించు. నీమందునాడ వాటిని పూర్తిగ తొలగించును గనెరియముల చేరలేదు నవ్వుకొనుచుండు. కఠినపత్తియిచ్చును. వైద్యులు వాడెడివిని ముఖ్యము వెల 16 మాతాదుల సేతో, 1-8-0. పి.వి. సోకారు.

సకలమేక రెమెడికల్ కో. (987) 21 - 396 నా) చింత్రపేట, బొంబాయి. Sunshine Remedies Co, Chintadripet, Madras

చిన్న పురి రాజధాని బ్రాహ్మణేతర మహాజనసభ.

(0)
నామ వేల్పింగులను నాలుక తాలూకా
నామం వెళ్లి ముగుట.

గాయపాదర్ పిట్టి - త్యాగ రాజు శ్రేష్టి, బి. ఏ. గారి
స్వాగతం వ్యాస పర్వ హుయ:—

మహా మహా! భాత్య పరిధిలూ! మహాజన
లూ! ప్రియమూర్తయొక్క చూడదలమున, మన మీదినమున
సమావేశమయినామో, చుట్టి దక్షిణ హిందూదేశ యాద్య
చ్చిసమాఖ్య (సౌతిండిన నో లిబర్ థే కేమెట్) తరపున,
ఈ రాజధాని బ్రాహ్మణేతర మహాజనసభను నిర్వహించునట్లు
మీకందజు స్యాగి మొనరుచున్నాడను. బ్రాహ్మణే
తరుల "పాచ్చిక" (పూర్వీక) ప్రకటించుట, యిప్పటి
కొక సంవత్సరమునది; బ్రాహ్మణేతర మహాజనసభ ప్రము
ఖులు, ఒక కేంద్రస్థానమునగాడి, యొకరియొద్దము లొక
రికి వెల్పింగుని, ముందుచేయవలసిన పనియెడలయు, కొన్ని
విధిని నిబంధనములం జేసికొని, మఱింతి ప్రాంతిలో, అతిశయిం
చిన బలముతో కాగ్రభారముం బూనుట కనుపగునని తలంచి
యీ మహాజనసభ నేర్పట్టు చేసినారము.

దక్షిణ హిందూదేశ ప్రజాసంఘముయొక్క పుట్టుకను
గుఱించియు, అభివృద్ధిని గుఱించియు, ఈ సంఘమున కను
బంధము యొప్పిన, దక్షిణ హిందూదేశ యాద్యచ్చిస మా
ఖ్యంగూర్చియు, నేను మీరు స్వాగతమునిచ్చుచుండ జేయుట
నిన ప్రసంగమున మీరొప్పుతముగ, నొక్కంత యుచ్చటింపం
బూనుట, ఎంతమాత్రము, ఆప్రస్తుతిముకాదు. బ్రాహ్మణేతర
మహాజన సంఘములయొక్క యొక్కతలంగూర్చి పత్రికలు,
దొరతనమువారు, వారి యుద్వేగులు ఎంతమాత్రము కనిపె
టుటలేదను భావన, కదచిన చాలసంవత్సరములనుండి బలపడు
చుండెను. దొరతనమువారు, బ్రాహ్మణేతరులయెడ నేమా
త్రము పక్షమునావినను, నాయొందన పత్రికలు, దొరతనమువారి
నాక్షేపింప మొదలుపెట్టెను; ఈ యాక్షేపములను ఈ భావన
మఱింత పుకొనెను. బ్రాహ్మణి మహారాజుగారు మొట్ట
మొదట చెన్నపురిపాలన కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగ నియ
మింపబడినపుడును, తదుపరి బ్రాహ్మణి రాజుగారు చెన్న పురి
కానసనిర్వాహక సభాసభ్యులుగ బేర్కొనబడినపుడును
"హిందూ" పత్రిక వారి నేనిధముగ, హేయమగురితని,
అక్షేపించునో, నిరూపింపజేయుచుకొనియే యుండును. ఇట్టి
నిరర్థక భావజులంగూర్చి, నిక్కనుయిన ప్రతిబ్రాహ్మణే
తరుడు, మిక్కిలి కిక్కసపడెను; ఇట్టి యసంగత ప్రసంగముల
కంతము మొదలగునవిని బాధించెను; ఈ విషయము గురించి
నేయుట యావరము నా గావము సుప్రదేశలనుండి వివరచ్చె
ను; మొదలగునన్ని యా ముద్దురంబు కొలగెందు సాధనము
లూహించుట కియి, బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులు,
1916-వ సం॥ నవంబరు నెలలో, ఒకసభజేసి, "దక్షిణ
హిందూదేశ ప్రజాసంఘము" అనుపేర, లక్షమూలముల మూ
లధనముతో, నేను బ్రాహ్మణేతర మహాజనసభమును నెల
కొల్పబడును; ఈ భావముతో అంగభావము, జేతభావము పత్రి
కలను బ్రకటింపి, బ్రాహ్మణేతర యుద్వేగులంగూర్చి వెల్లడి
చేయుచుండుట, వారి హక్కులం దెల్పుచుండుటయు, త్రి
రాగ్నిని "నేను" చేసినట్లు, ఒకయేడాదిక్రింద బ్రాహ్మణే
తరుల "పాచ్చిక" ప్రకటించుటని. బ్రాహ్మణేతరుల స్థితి
గతులంగూర్చి యంగునిచెప్పుటవలసియున్నది. వారు అభివృద్ధి
గాంచు మార్గములం చుదహరింపబడియున్నది; ఇట్లునే
వాటలను నేరించుట యుద్వేగులయొక్క; 1917 సం॥ జనవరి
నెల 29 వ తేదీ, "దక్షిణ హిందూదేశ ప్రజాసంఘము" వార
తనమువారి లేఖ్యురూపము చేయుటచేసెను.

ఒక ముద్రాగ్రంథమున గొంటియి; ఈ సంఘమున కం
గమున "జెస్సి" పత్రికయొక్క ప్రభువునుండి, కేవలనెల
26 వ తేదీన కెస్సి పత్రిక కొన్ని సూచనలు తరువాత "ద్రవి
డక్ష" అనుపేర, ఒక అవ దేశపత్రిక ప్రారంభింపబడినది.
కొన్ని వారముల కిచ్చి "ఆంధ్ర ప్రదేశ్" పత్రిక చేతన. ఈ
విధముగ, పది మూలముల కాలములో, మాండు దేశపత్రికలు
లొకయొక్క ప్రేమకావ్యంబునవి. ఈ పత్రికలు ప్రారంభిం
పబడిన కొలది కాలములో, ఏమి చేయుచున్నది, ఎంతవఱకు
జ్ఞానంబడిన కావ్యమును నెడమేర్చు చున్నదియు, దీర్ఘాని

చున్నాడుక గ్రంథమీయగాని, నేను కాను. దక్షిణ హిందూదేశ
యాద్యచ్చిస సమాఖ్య 1916 వ సంవత్సరము డిసెంబరునెలలో
నెలకొల్పబడినను, 1917 వ సం॥ నవంబరు నెల నుండియే
పని యాగంబించిన యది; ఇత్యది పుట్టి నాల్గు మాసములే
యైనను, కొనుంబుత్తూరులోను, విక్రమోల్లోను, పులివెం
లలోను బ్రాహ్మణేతర యుద్వేగుల నిర్వహింపబడెను; బ్రెజ
వాదాహు, తిరువల్వేలిలోను, సామనామక (గూర్) బ్రాహ్మ
ణేతర మహాజనసభ నిర్వహింపబడెను; ఈ త్తరసర్కారులం
గల యాగ్రంథిత చుట్టికండల బ్రాహ్మణేతరవాదులు
చెజవాడలోను, మధుర, రామనాథపురము, తిరువల్వేలియందల
బ్రాహ్మణేతరవాదులు తిరువల్వేలిలోను, సభలుచేసిరి; పిర్
ట ముందు వాదనలయినను సరిగ కాకమునుపే, నెలములో
ఒక బ్రాహ్మణేతర మహాజనసభ జరిగినది. ఈ మహాజనసభలు,
బ్రాహ్మణేతరద్యయము ననువల బూనిన యభివృద్ధి మార్గమున,
మొత్తాత్మము చూపుచు; ఈ మార్గమున బ్రాహ్మణేతరద్యయ
ము తలపడవలసిన యంతరాములు లంతయులయు యున్నవి.
కాని, వారు ముందరించి యుండునట్లు సాగిపోవుటయం ది యుద్వ
యము, బలవత్తిరుగుచున్నదియేగాని, బలహీనగుచుండుట
లేదని యొప్పుకొని తీరవలయును; ఈ యుద్వయముం గూర్చి
మన బ్రాహ్మణమిత్రులు, వారి నేవులగు "విక్రంభ" బ్రాహ్మ
ణేతరులు నేయు మృసానిదాగోపణములకు, దూషణములకు,
అపవాదములకు, వందనముల!! మన పరమమిత్రులగు కేశవ
పిళ్ళగారికి ముఖ్యముగ వందనము లర్పింపవలయును! ఈయన
ఆరంభమందు, మనయెడ బహిరంగముగ, బలవత్తరమయిన
యాదరముంజూపుచు, బ్రాహ్మణేతరద్యయము దినదిన ప్రవృ
త్తమనయును, జనసమృద్ధముం బడయుచున్న జాడం గనిపెట్టినకొ
లదికి చీరతరముగ వారి నాక్షేపింప మొదలుపెట్టి, తద్విష
యక సుగ్రహమున సాధనములను ప్రయోగించెను!! దక్షిణ
హిందూదేశ ప్రజాసంఘము, స్వల్పపరిమాణముగల తనజీవిత
కాలములో, అందఱు మృదయములయందును, నిమగ్నజ్ఞాన
మొకటి పుట్టింపబడినట్లుండ గల్గినదని భావింప, మనకందఱకు
సంతస మగుచున్నయది.

మన బ్రాహ్మణమిత్రులు, ది. బి. కేశవపిళ్ళగారి యాజ
మాన్యముక్రింద వారిలో నే ప్రముఖుడైన బ్రాహ్మణేతరులయన
పరపతి తీరుటకయి ప్రయత్నించిన మార్గముగనుండును. మనము
ప్రతిభూతకులముట! అభివృద్ధిని నడుపు వెల్లువారముట! ఈవిష
యమయి, వీరిట్లుంటుంటే, అగ్రమేమికలనో తెలియజున్నయది.
మన యాశయమున, మన "పాచ్చిక" లో వివరింపబడి
యున్నయది. మన మతము నిరూపమంత్రము కాదు; అయ్యది
యెంత విస్తృతముగ నుండవలయునో యంత విస్తృతముగను
న్నయది. మన "పాచ్చిక" అందరు చూడవచ్చును;
అయ్యది మిక్కిలి సులభగ్రాహ్యమయి యున్నయది. దేశపాల
నమునకింద్రతము లగు మూర్ఖులు గలిగించుట మంచిదికాదని
యు, బ్రాహ్మణేతరవాదాధి కారమును స్వల్పసంఖ్యాక ప్రజా
ముఖపాలకుల (ఆదిగార్) చేతులయెట్లుట యుచితము కా
దనియు, బ్రాహ్మణేతరవాదుల సాంగ్లముం జేయుట యుక్తము
కాదనియు, వట్టి యుద్వేగులను మన మడుగ సాహసంపఞా
లని స్వాగ్రంథములను, అధికారులను బలవంతముగ నూడఁది
నికొనటకయి, ఈ స్వాగ్రంథాధి కారములం బొంది నన్నిని
యొగముంజేసికొనుటకు నేర మంతమాత్రము పక్షము కా లేదని
తెలిసికొనియు, దొరతనమువారి ప్రస్తుతకర్మకాలము నూత
గొనట కనుంజనము కాదనియు, మన మక్షేపించిన మాట
నవ్యము. రాజకీయ ఆచిత్యము, అదంతలగున, నిజయిన
యభివృద్ధిని కాంక్షించుచున్నామనియు, ఈ ద్వారా ప్రవృత్తి
కుండ భౌతిక వ్యవహారములం బాలించుకొనుట కనువగు స్వా
తంత్ర్యము, స్థానిక ప్రతిష్ఠాపకములకు (లోకల్ బోర్డు)లకు
పాఠశాల సంఘములకు ఒకంగబడవలయుననియు, శాసన
నిర్మాణసభలు ప్రత్యక్ష (డైరెక్టు) సాంఘిక (కమ్యూన్) ప్రాతి
నిధ్య భక్త్యురూపక ప్రముఖములయి, నిక్కనుయిన బ్రాహ్మణ
సభ్యులలో అలరారుచుండవలసియు, ప్రజలు బాధ్యత
తోగూడుకొనిన బాహ్యంగపాలన విధి నవ్యనియమకయి
బాహ్యంగపాలనోద్ధ్యోగ భావము కొన్ని ప్రజాప్రతినిధుల పాల
నమునకుం బూర్ణముగ చేయి పెట్టవలయుననియు, కృషి, పారి
శ్రామిక, నిర్మాణ, విద్య ప్రారంభవిద్యా సౌకర్యము లనుద్వేగు
దవలయుననియు, అగ్రహింపంబడు సాహిత్యమొక విధి పరి
శ్రమలకు వాటిజ్యమున విభిన్న భౌతికమనదియై యుండ
వలయు ననియు మనము మిక్కిలి విస్తృతముగ జెప్పుచున్నా
రము. మన మీ విమోచనముగల్గిందని, మన వార్తాపత్రికల
లో బ్రకటింపబడుచు మన బ్రాహ్మణమిత్రులు, మన మ

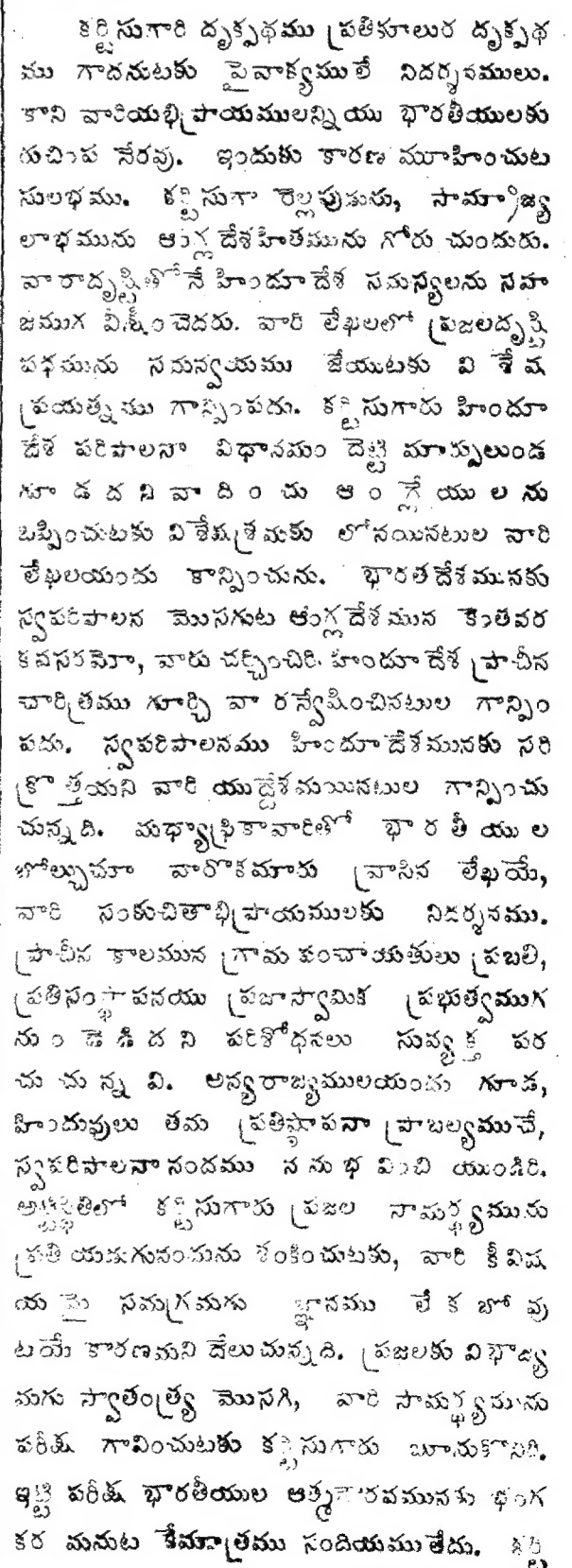
భివృద్ధికి భంగముగ గలిగించుచున్నార మని నిందించుచున్న
వారు. మనము ప్రతికారము నేర్పవారముట! దేశభివృద
సూక్ష్మలముట! కారణమేమి? స్వరాజ్యము నేడేయొనగుట వ
లదనుచుండుటయే కారణము! స్వరాజ్యము నేడేయొనగుటచే
నదిపుక ప్రమాదము కలుగును. మనము వట్టి గొంతెరుకొకఱు
కొరువారము కాము; మన మనుష్టాపకములము; అగ్రహింపబడు
స్వాగ్రంథములం బెక్కింగ వినియోగించుటకయి, మనకి క్క
సామన్యములకుం దగిన యధికారము లొనగుచు నేని, స్వాగ్రం
ద్వైక్తికముగ, నిర్వహించుకొనవలయునను కోరికలు, అతలు
మనకుండలవు. మనము రామబాణములముగాము (అనగా
సదా గ్రంథములం జనువుటమాత్రము తోడనే తృప్తిజెంతు
టచే, గ్రంథములం గొట్టివేయు చిన్మట్లు పురుగులనుటివార్తలు
కానుటలు) : శుష్కవాదులముగాము; ప్రజలకు భిద్రవాద
మును బోధించి వారి మృదయములను కలచివేయు వారము
గాము; ముఖ్యముగ బడుచువారి మృదయములకు
భిద్రవారము నెక్కింతుమేని, వారు మనమాట పలుకుల
లోకండుట, దుష్టమగును. ప్రజల మృదయములకు, వట్టి
యదియొనలను, మృహతయములను ఎక్కింతుట మనవికా
దు. విద్యాగంధము గలవారు సయితము గ్రహింపంబ జాలని
సంగ్రహముగల బ్రహ్మాండములకు మహాజ్ఞులం దయ్యార చే
యించి, వానిలో సంతకములం జేయించుట మన పనికాదు;
పదిలక్షల ప్రజలు తెలుగు స్వరాజ్యముం గాంక్షించి యున్నా
రని దొరతనమువారిని, ఇండియాక్షేటు పెక్కిటకొరిగి వంచించు
టకయి, పదిలక్షల సంతకములు పదిలక్షల ప్రజలచే బ్రత్యేక
ప్రత్యేకముగ జేయబడినవి నమ్మించుట మనపనికాదు. మన
ములో కానుభవము కలవారము; మనకన్ని సంఘములవారి
తో బాంతుకలదు; వారి నునోభివృద్ధములు మన మెఱుంగుచు
ము; వారి మనోగతములు మన మెఱుంగుచుము; కారణమేమి?
మనము వారికిని భేదములేదు; వారేమనము; మనమేవారు.
మనకి దేశమందు ప్రతినివేతము (ప్రేక్) కలదు; త్రివ్రతరాందోళ
నము మనమను, మన సంతతి వారికిని కీడు కలిగించునని మన
మెఱుంగుచుము. ఎందు వలన? విద్యా సంపదయందు మన
దేశము కంటె నధికమయి యున్న విద్యాభివృద్ధిమనకీంద్రత
ములగు మార్పుల కలిగి తోడనే యెట్టి ప్రమాదములు పుట్టు
చున్నవియో కన్నులార జూచుచున్నారము. నే నింతకన్న
అదనముగ జెప్పువలసినది లేదు; మనమెట్టి భక్త్యురూపమున
కయియు సంసిద్ధులయియు యున్నారము! నిక్కము; ఈ దార
బుద్ధులు వారముద్ధులతో బోరాడు నపుడు ప్రయోగింపబడు
పరిశుద వాదాయుధములు, ప్రయోగింపంబడిన జాలును.

గడచిన కొన్ని నెలలనుండి, స్వరాజ్యవాదులతో బోరా
డుచున్నారము. అంగభావము, అవభావము, తెలుగుభావము
బ్రాహ్మణులచే బ్రకటింపబడుచున్న పత్రిక లన్ని కలలనుండి
చునము దండెత్తి బోరాడుచున్నయి; చునకు దురుదేశము
లు కలవని పత్రికలలో వ్రాయుచు, వ్యాస పేరుముల మొంద
బ్రసంగించుచు, నిష్టాగోష్ఠులయందు సయితము ప్రతిక్షివారు
చునలను నిందించుచున్న వారు. మనలొసరికి జేయుచున్న పనికి
ఇకఁజేయున్న పనికి, దొరతనమువారు మనకు జీతపత్రము
లొసగుచున్నట్లు ప్రతినికోర్కులు తలంచుచున్న వారు. మనము,
ఆకాభంగ మొడిన యుద్వేగాగ్రులముట! తిరునా వగులం
గాంక్షించుచున్న వారుట! మనకు దొరతనము వాడే
మొనగంబడుచున్నట్లుగోపింపంబడిన ద్రవ్యసహాయ మెట్టిది
యని, చచ్చుపురి శాసన నిర్మాణసభలో జేయబడిన ప్రశ్నలు
మీ రాజుగయే యుండును. ఈ యుపవాద భారమున మనము
సమసిపోక, సజీవుల మయియే యున్నార మని, నుడువుట
కావందచుచున్నయది. కాని యొక మనవి!
మన మిప్పటికి బాతుకొనివారము. ఇకముం దొక్కింత
ప్రయోజనకరమగు పనినేగలుగు మన భర్త్యయి యున్నది.
మాంతుకు గారు దయ చేయుట, విజయము చేయుట అయి
పోయింది; వారి రాకవలన గలుగు ప్రయోజనము తెల్లండి
నను ఉండనిందు; ఇక ముందు మన బ్రాహ్మణ మిత్రులు,
మనలో మనకుం బరస్పర విరోధము గలిగింపంబట్టు పట్టుట
వలన లాభము లేదు; ఇట్లు నేయుట వలన, నేమి కలసినచు
నని, వారుతలంచుచున్న వాలో, నేనూహింపజాలను. బ్రాహ్మ
ణేతరులనుగు మన మందఱము, మహామనకుండల విరోధము
లం దొలగించుకొని, పరస్పర సౌహృద్ భావముతో, విక
మత్యముతో, మన యభివృద్ధి గూర్చి శాటు నదిట
శ్రేయస్కరమని, నేను మిక్కిలి యభివృద్ధింపచున్నా
డను. విద్యయందు మనము బ్రాహ్మణులకంటె వెనుకబడి
యున్నారము. వారి జనసంఖ్యను మన జనసంఖ్యను తీసికొని,

ప్రాచ్యతరతరే నిజముగా ప్రతినిధుల గెన్నుకొను
 తమ స్వతంత్రతల యొక్కను అట్టి ప్రాచీనకృతమునందు సరియైన
 న హక్కు వారికుందని యెడల దేశమందలి రాజకీయ స్వా
 తంత్ర్య మంతయు సంస్కారమునకై అంగోళనము చేయు
 వారిలో అమితచారుల పాలనమును. ప్రస్తుతస్థితినుండి మన
 మెప్పుడు స్వేచ్ఛాను వర్తలమై యుండుమామని దినములు
 లెక్కపెట్టుచున్నవీరికి, బ్రిటిషు దొరతనమువారికిగల్గు ఆయా
 సములను, ప్రస్తుతమాండోళనము చేయవలెని రాజకీయసంస్కా
 రమును శేషుండగుటయు, అట్టిరాజకీ దేశమందు అంగ్లేయ
 పాలనానిరోధక అభిప్రాయములను వెదకజల్లుటకుఁ బ్రోత్సా
 హ జనకమగును. "అట్టిపక్షత్ర బ్రిటిషుదొరతనమువారు ప్రయ
 త్నము సలిపేరని, దేశమందు అంగోళన విషయమై దమబుద్ధిని
 బట్టియుఁ దమయవధనమునుబట్టియుఁ దగినపనిచేయుక యొక్క
 యెడలఁ దమవైయవచన మయ్యకను వారేమననలగుదురు" అని
 లార్డు బలింగ్తు గారు నడిచిరి. రాజ్యాంగ సంస్కారమునకై
 యూహాపోహలు సజ్జయు క్రిపరులు సాంఘిక ప్రాచీనకృతము
 దేశసంస్కారమునకు సరియైన పద్ధతిగాదని యనుమానపీడితులు
 గావచ్చును. జీనుబాక్సీసు రూపి జను (Jean Jaques Rou.
 sseau) చెప్పినదేమి? "గృహనిర్మాణమునకు ముందు కిర్మిత
 నుకట్టబోవు గృహముయొక్క బడవును అస్థలము మోతుండ
 గలదా లేదా యని పరీక్ష చేయును. అద్విధముననే తెలివిగల
 పట్టనికొట్టక రక్షాదళపాక్షికతతోవు చట్టములు మందిరియా
 లేక ఇత్యతమునని అలోచింపకు కాని అచట్టముపయోగించు
 వారి అట్టిచట్టములకు సరిగా భరింప క క్రిగియుండునో
 తేడో యని యాలోచింపకు." కాట్టి రాజ్యాంగ సంస్కార
 యుక్తిపరులు ఇప్పుడు తమ అభిప్రాయ బోధనకు గడం
 గుట మనకనసరములేదు. ఇప్పుడు మనకున్న నిరుపమాన
 మైన దేశస్థితులనుబట్టి మనకు తగు సంస్కార పద్ధతులనుపహ
 దించుటకై తగు సంస్కర్తలు కావలసియున్నాడు. రాజ్యాంగ
 సంస్కారములందు నూహాపోహలసజ్జ మనమధావులును
 అట్టి సంస్కారమునకై గాలిలో మేవలంగట్టు పురుష మగ్గు
 యను సమానతే. దేశమునకువీరతంత్ర పానికరమో వారును అంత
 హాళికకము. ఈవిధముగా గాలిలో గోవుగములు గట్టు వారం
 నవీలొను మన మిత్రులగు వాయుంవన స్వరాజ్యవాదులే దేశ
 యున కనధ్యులు చెప్పి పెట్టు వానందతీలొను మొదటి వాడు.
 నిరందలును చాల కష్టపడి విద్యావిహీనులును యాధ్యులును
 తగు కొందఱకి దేశము హిందువులచేతనే పరిపాలింపఁబడున
 నను, హిందువు లెల్లరును మన్నుల చెల్లింప నవసరమందదని
 యుఁ జెప్పి, భూతల స్వర్ణమొక కానినిఁ గల్పించివాకినమ్మిక
 పుట్టింప బ్రయత్నించుచున్నాడు. కాని ప్యాతలెత్తుచున్నపుడే
 మెక్కుడు పన్నులఁ జెల్లియనని యుండునని వారి కెంత
 సాత్రమును జెలియరుండెను. "ప్రభావనిపాలనందుండే యు
 య్కును పన్నులు స్వీకరింపఁబడినదనియు, మిత రాజసామిక
 యును ప్సల్పముగను నిరంతరాధికారమైన పాలనమందలి
 ప్సల్పమనియు, శ్రాంతిశోభి రాజ్యాంగ సంస్కర్తనాయకుఁ
 దగు జేకోడి మాంటిస్కూగాని నుడివియుండిరి. ఆ స్వరా
 జ్యవాదులు చెప్పెడి దంతే గాదు. హిందూలేకా పాద్యయం
 తయును దేశయులయొక్క భార స్వీకారపద్ధతుల మూలమున
 నేయుని వాదనాదము. కాని యనేక చిన్న దేశయులందుఁ బన్ను
 లు మొదలగునవి నీ యనవసరములేకపోయిన నట్టివొట్ల పాద్య
 యంత తాంతునూకుదున్నట్లు చెప్పటకు నిరర్థకములగునవి.
 అందుచేత దరిదరత మన్నులవలన గలుగునని చెప్పట కరకాళ
 ములేదు. దేశమందు సరియైనద్రవ్యోత్పత్తి కనుగుణ్యమగు పద్ధ
 తులను లేకుండుటఁజేసి యట్టిస్థితిగలుగునని చెప్పకచ్చును. అట్టి
 ద్రవ్యోత్పత్తికై దగుసాధనములు దేశమందుఁబొందుట కొక్క
 పులకారణము సంఘమందు గొందఱుపనిపాటులులేక సోప
 తతై స్వప్రయోజనపరులై యితరులవర్ధించి యిచ్చకములాగుట
 మునె తమసామంతమంతయు వినియోగించువారు కొందఱు
 గురే. ఇతరునదేశమందు నట్టిద్రవ్యోత్పత్తి సాధనములు లేక
 తావుటకుఁ గారణమునూత మనలోని అట్టి యిచ్చకమానువా
 నేరులంద్రి సంఘజాతిక ప్రవక్తకమునకు మూర్ఖభూతులై
 యున్నారెట్లులే గలగు నిధికృత్యులయలకు ప్రోత్సహింపబ్రాని
 నిమగ్నులై నాటికహానియమా రనేమియుండుట చేతనే వారు
 నిచ్చ మానుపాటులతో కొక్కచొనికి బాధితులు. దీనిమన్న
 రాజకీయదేవతమన్నులు నాటికి మన క్రొత్తమంతయు బోవు
 మున్నుట! దీనిమన్నులకింతయెక్కువగుటకుఁగల కలంకరము

సందర్భములు:—దక్కాను రయితుల సమాజము తర
తర వి. ఆర్. కొబ్బరి, బి. వి. యాదవే, ఎన్. ఆర్. జోషి
గడ్డకున, దక్షిణపు డివిజను లింగాయతులకు ప్రతినిధులగు
వాళ్లు బహద్దూర్ ఆర్. సి. ఆర్జును, ఎన్. వి. మెన్సికతు, ఎన్.
కాంబ్లి గాడ్డకున, భారత రైత సంఘ ప్రతినిధులగు సర్.
తల్లాసువాకర్న, గౌ. సి. వి. మెహత, గౌ. బాలుభాయి
మృనుజ్జాను, సర్. డి. ఇ. వాచా గాడ్డకున, పార్థికాతి ప్రతి
నిధులగు సర్ జేమ్స్ లిట్టిభాయి, సర్ డి. ఇ. వాచా జి. బి.
టిల్లు, హెచ్. సి. మోడి గాడ్డకున, గుజరాతు తాలూకా
గడ్డకున సర్ వాన్. పక్షునున కేవ్వాదాతాకూరు, ఆమడతా
కూరు, ఉటీలియాతాకూరు గాడ్డకున, నిమ్నజాతుల ప్రతి
నిధులగు సర్. ఎన్. జి. చందావార్కూరు గారికి 27-వ శే
షిడియా మధ్య రాజపత్రినిధులు దర్శనముల కొనగిరి

Head Master-C. M. S., High school
S. Anthony,
Bezwada.

మీరే రసక పాతకములకు లోనయినను, హం
జన సమస్యకు గ్రహించవలెనని, వారు నిర్ణయ
మానసముతో ప్రయత్నము గావించిరిని తెలు
జును యంగీకరింపక తప్పదు.

బ్రాహ్మణేతర మహాజనసభ.

ఈ సభ నడిచిన వివరములు ప్రారంభ
మొదలు. ఈ సభా కార్యనిర్వాహకులు, దేశీయ
మహాజనసభ జరుగు తరుణముననే యీ సభను
జరుప నెంచి గాబోలు! ఇంతమాత్రముచే, యు
త్సాహము వెల్లివిరియుచున్న దేశీయమహాజన
సభకు లోటుండదని దలచెదము. బ్రాహ్మణేత
రోద్యమము బ్రాహ్మణేతరుల సాంఘిక రాజకీ
యాభివృద్ధికి కృషిసలుపుటతో తృప్తిపెంది, మిగి
లిన శాఖోద్యమములనలె జాతీయోద్యమమునకు
జోహదముసగ జాటువడియొందినయడల, దేశ
మునకు మహాపాకారము గావించి యుండెడిది.
కాని యుద్యమ నాయకులకు తగిన దూరదృష్టి
గాని, విశాలభావముగాని లేకబోయెను. దేశ
ములో నింతవరకు వెలువడిన శాఖోద్యమము
లెవ్వయు, జాతీయోద్యమమును ప్రతిఘటించు
లేదు. అందుచే, యవి ప్రజల యుత్తేజమునకు
దోడ్పడినవి. ప్రతి శాఖయందును సూతన వికాస
మును గలిగించినవి. బ్రాహ్మణేత రోద్యమము
గూడ అట్టి మార్గములనే యవలంబించునని
యుద్యమ ప్రారంభమున యభినందించి యుంటిమి.
మేమూహించిన దానికీ వ్యతిరేకముగ, ఆంగ్లో
హైందవుల పాతజేరి యుద్యమనాయకులు దేశ
భక్తుల నిందించుటకు ప్రారంభించిరి. జాతీయోద్య
మము గూర్చి మాషణమునకు గడంగుటలో,
బొదిత్యము నావల ద్రోసిరి. కృతయుగమున జనిం
చిన వర్ణభేదమునకు, ప్రస్తుతమున బ్రాహ్మణ
వర్ణమున జనించిన వారి నెల్లర కనిపిర్ దిట్టిరి. వివి
దమాషణము ఆంగ్లో హైందవులు తేనెదాదానికన్న
కన్న కఠోరముగ బరిగమించెను. ఆంగ్లో హైంద
వులు, స్వరచివలనముచే తమ పలుకబడి దగ్గునని,
యాగ్రహ వేకులగుట సహజము. అందుచే వారి
మాషణమునకు కారణము గ్రహించవచ్చును.
కాని వీరి మాషణము నిష్కృతుకముగలచే, వివిధ
ముద జూచినను సమర్థయోగ్యము గావచ్చుది.
ఇంతవరకును వెలువడిన శాఖోద్యమములు జాతీయ
మహా ప్రవాహమున కడ్డు దగులలేదు. కొందఱ
మహావ్యధియు సమస్యయైనను దేశభ్యుదయ
మున కాటంకము గలిగించలేదు. బొంబాయిలో
దిక్కను రయితుల సంఘము మొదలగు సంఘ
ములు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గోరినను, రాజకీయా
భివృద్ధి కామోదము సూచించినవి. బ్రాహ్మణేతరో
ద్యమము స్వీయ సంఘాభివృద్ధికి ప్రయత్నించుట,
సమంజసము. కాని జాతి విద్వేషము పుర్రొల్పుట
దేశహితము గావచ్చదు. జాతీయ మహాజనసభ రా
ష్ట్రీయ సమస్యలనుగూర్చి సమగ్రముగ తీర్మానింప
లేకపోవచ్చును. అపుడు ప్రత్యేక సమస్యలను మహా
జనసభ యెరుట నుంచవచ్చును. అందువలనయై
ప్రభుత్వమువారికి ప్రత్యేకముగగోపవచ్చును. కాని
దేశభివృద్ధికి షిఘ్నముల కల్పించుటకై శిష్టసామ
ర్థ్యముల నన్నిటిని వినియోగించుట విధివిధానము
గ్రహించ లేకున్నారము. ఆత్మకారవముగల నేడే
కమునందును, యిట్టి వైకరీత్యము గావించుదు.
ఈ బ్రాహ్మణేతరోద్యమము పెడత్రోవ ద్రో
మ్మ చేరినె, దేశహితక పరులందరును తామ
దను పిచిలి, విధాన సంఘమును స్థాపించిరి.
ల్యైవై స్కెలు, శిష్ట బ్రాహ్మణులు, శిష్టములు
మొదలగువా రాయుద్యమముతో తమకు సంబం

ధము లేదని చెలిసిరి. తుట్టుతుడకు ఉద్యమమును
అల్పసంఖ్యాకులం అభిమానిం మ స్థితిలో కేలేంది
నది. ఇంతకన్నను జేరువలితము సమకూరుటకు
వీలుండదు. నేటిసభాభ్యుత్థులును, సన్మాన సంఘా
భ్యుత్థులును బ్రాహ్మణేతరులు వెనుకబడి యుండు
టకుకారణము బ్రాహ్మణులేయని విశదపరచిరి.
ప్రాచీన సంఘస్థితిని చర్చించుట కిది తరుణమును
గాదు, లాభకరముగాదు. కాని విదేశీయులు
పరిపాలన మారంభించిన పిమ్మట, బ్రాహ్మణులెటు
ల బ్రాహ్మణేతరుల యభివృద్ధి నడ్డగించిరో వీరు
దెలుపరయిరి. త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారి యుపన్యా
సమున ఈస్టిండియాకంపెనీవారి కాలమునుండియు
ప్రారంభవిద్యకు ప్రోత్సాహము గలుగ లేదని
నుకువబడినది. ఇందుకు బ్రాహ్మణులెటుల యు
త్తరవాదులో తెలియకున్నది. ఇటులనే కృషివిద్య
పాఠశ్రామిక సాంకేతికవిద్య యభివృద్ధి గాలేదు.
ఇందుకు కారణమేమియో, శ్రేష్ఠిగారూహించిరా?
“ఈ యపజయము తొలగించుకొనుట యెట్లు?
వాణిజ్యవ్యాపారత్రయము బొంకుట యెట్లు? అను
నీరెందు సంగతులనుగట్టిచియు మనము తక్షణ
మే యోచించుకొనవలయును” అని వీరుపన్యసిం
చిరి. ఇందుకు ప్రధానసా సము స్వపరిపాలనా
ప్రాప్తియే యని కరతలామలకమగుచున్నది. శ్రేష్ఠి
గారూహించినదని కారణము చెలిపించుటకేగద,
దేశహితము గోయ వా రమనము మాసింపబడు
చున్నాను! వ్యాజ్యములచే గలుగు యనగములను
వీరు సూచించిరి. వీటిని బోగొట్టుటకు, పంచా
యతీశాసనమును ప్రవేశ పెట్టగ ప్రజాప్రతినిధుల
కు గలిగిన విచారణము గూర్చి శ్రేష్ఠిగారికి
చెలియనా? ప్రజలకు స్వపరిపాలనము లభింపనది
యీసామ్రాజ్య మొంటి సాధ్యమో వీరు దీర్ఘ
ముగ వాదించి చెదరుగాక!
ఉద్యోగ ప్రదానము గాని, విద్యాభివృద్ధి గాని,
అధికారవర్గ వాస్తవతయే యున్నది. బ్రాహ్మణుల
మాటలను తెలియగ్గి అధికారులు బ్రాహ్మణేతరు
లకు అభ్యాయము గావించెదరనిన, అధికారుల
విచక్షణ బుద్ధిని కంపించుట సంభవించును.
వికచేక, యీ యుపనింద నిజమయినచో, అధ
ికారివర్గ విధానము వెంటనే మార్పు పొంది, స్వప
రిపాలనము ప్రాప్తించుట యవసరమని తెలు
చున్నది. బ్రాహ్మణేతరులకు ఉద్యోగ ప్రదాన
విషయములో బహురంగముగ యభిమానము
జూపి జరుపవచ్చుది అందుచే బ్రాహ్మణ మాషణ
మంపిసరమని గ్రహించవగును.
అభ్యుత్థులు గు వేగకటిగిరాజుగా రీత్రొంది వాక్య
ములయందు సత్యమును వెలిబుచ్చి.
“ఈ రాజధానియందు ప్రారంభవిర్యయందు
అశ్రద్ధ పటించుటచే నష్టపోయిన తరగతుల
వారలు బ్రాహ్మణేతరుల సంఘమువాడు.”
“గనుక న్యాయముగా దొంతనము వారు
తామే కలుగజేసిన యన్యములకు బ్రాహ్మణేత
రుల బాధ్యుల జేసుకూడదు.”
“మొప్పదిమూడు సంవత్సరముల క్రిందటనే
దిక్కు ప్రభువుగారు స్థాపించిన స్థానిక పరిపాల
నపు పద్ధతి అమగమగునకు నీటికిమాటికి దొరత
లమువారే యనవసరపు యన్యకవలన దుర్బిని
యోగమై పోయినది. అందుచేత స్థానిక స్వపరి
పాలనా పద్ధతీక్రింద కలుగునని మన మనుకొను
టకు హక్కుగలదనుకొను ఒక విధమైన బాధ్యత
ప్రజల మందు వెలుద్రొక్క బడుటయే గాక,
పూర్తిగా అగిపోయినది.”
“ఈ విధముగా ఇప్పటికాలముందు బ్రాహ్మ
ణుల సంఘములు, దొంతనమువారే ముఖ్య

ముగా కారకులయిన స్థితిగతుల కలయికచే, రాజ
కీయాభివృద్ధికి ప్రతికూలముగు దుస్థితిలో పడినది.”
దైవేష్వర విధమున, ప్రజలయొక్కయు ప్రభు
త్వము యొక్కయు అశ్రద్ధచే గలిగిన నష్టముల
బోగొట్టుట కవసరముగు స్వపరిపాలనమును పొ
నుటకై, బ్రాహ్మణులును బ్రాహ్మణేతరులును
గలసి ఏకోదరులవలె కృషిసలిపినచో, కార్యసిద్ధి
బడయగలగు. అట్టి సమయమున బ్రాహ్మణేత
రోద్యమవాదులు, త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారి వాక్య
ముల సీరితిన నుకువగలరు. “మనయుద్యమము
నకు అమాయకు సంబంధములేదు; మనయుద్య
మము ప్రేమామూలమై యున్నది; తత్వేయ,
విశాలమును, పురాతనమును నగు మన మాతృ
దేశమునంగల సమస్త ప్రజాసంఘము లొక్క
టియే యను భావనమింక, ఆధారపడియున్నది.”

వృత్తాంతములు

నిన్నటిదినమున బీసెంటుగూరు తమ ఉపన్యాసము
చదువుచుండ, కళాశాలావరణమున 8,000 మంది సభ్యులుగల
యొక మహాసభలో వాడియా, కపట్టే, గోదావరి జేవిగార్లు
చూచుచున్నాను గూర్చి ఉపన్యసింది. సభ్యులే యుపన్యాస
ములను మిగులవాసక్తితో నాలకిందిరి.

భారతదేశ సంఘసేవ గురించిన ప్రస్తుతము సమావేశము
కాలేదు. ప్రభువున యాదర్శ విశ్వవిద్యాలయ ప్రతిష్ఠాపనా
చాటుకును సమావేశమగునని ప్రకటించుడినది. కాని సభ్యుల
సంఖ్య అశ్వశిశువులవలె సభ కళాశాలావరణానికి
మాచ్చుడెను. ఇచ్చటకూడ సభ్యులకు తగిన స్థలములేక పోవు
టచే ప్రస్తుతము సభ ఆగ్రనేను పడెను.

అభివృద్ధిరత దేశీయ సంఘసేవ గురించిన:—ఈ మహా
సభ ప్రభువు సమావేశము నిర్వహించుచు మధ్యాహ్నమున
జరిగినది. ప్రభువునకు నీ సభ విశ్వవిద్యాలయ ప్రతిష్ఠాపనచా
టులో సమావేశమగునని ప్రకటించుడినది. కాని ప్రేక్షకుల
సంఖ్య అశ్వశిశువులవలె సభ కళాశాలావరణానికి మాచ్చుడెను
విభాగ్యులకు గాంధీగారు కళాశాలావరణమున బోయి
తమ ఉపన్యాసమును చేరిరి. ఈ మాత్రావలన ప్రభువర్గ
ంది, కొంతకాలము తగిన స్థానములు మిగిలేను మనము చేయ
గల సమయము అంభుసేవ దేశీయ కీలకావృత్తుల దిగులలో
మనము వ్రుసినపు యుద్ధసరము. నైజాంవల్లలోని మావర
తరగతి ప్రమాదముల పోషక తర్కములు ఇ, నిన్ను బాగుల
మధ్యించుట ఇ, కుతలకృష్టికై పాటుపడుటయు ముఖ్య
మని వారు నడిచిరి.

భారతదేశ సంఘసేవలోసభ:— ద్వితీయ భారత
దేశీయసంగీతసమావేశము కిట్టి పరమన కుప్రభువలె
సమావేశమై ను. ప్రభు సమావేశము 1915 వత్సరమున గయ
లేర్న మహారాజు గారి మాషణక్రింద జరిగినది. ఈ సభాద్వేళ
ము క్రితరచి విరచింప జేరెను. (1) మారక X సంగీతము
నలవడ జేరినది, యితరులకు బోధించుటకు తోడ్పడు రాగ
విధానమును నిర్ణయింప (2) దేశీయ కంఠ కు ను
యొక ప్రస్తార క్రమమును అనుసరించుట
(3) భారతదేశ సంగీతము, సంగీతశాస్త్రజ్ఞుల చరిత్రమును
ప్రయత్నం. (4) సంగీతము నలు విధములు, దీనిని
పాతకాలలో ప్రవేశ ప్టుటకు అవశ్యకతనుగూర్చి ప్రజ
లకు బోధించుట. (5) ఆధునికపద్ధతులనుసరించి సంగీతము
ని బోధించుట కొ కేంద్ర సంగీత కమిషను స్థాపించుట.
రాయచంద్రా ముల్లాపసింపు, నాలుగు ఆచార్యులు సన్యాదు
భాను, రాయబహదూరు గాంధీవర బాను కామారు గవా
యతీ, భిల్లా, ప్రావీణి, దార్వ . సి. సేతుగార్లు
మున్నగు ఈ ల యొక ఆహ్వానమున పర్యవేక్షింప జేసె.
సభావాసము ను సంగీతశాస్త్రజ్ఞుల సేవ పంపుట
కై కో టుట , ప్రముఖ సంగీతశాస్త్రజ్ఞుల స
రావించుటను ప్ర త్నములు జరు చున్ది.

బరోపామహాసంగమము

(రైతుల వజరసేవ)

ప్రాశస్త్య

ప్రాచీనవారి నష్టములు.

అందఱు, డిసెంబరు 27:—గతవారమున 1,600 టన్నులకు రైతులకు బరువు గల యొక పొగయోదము, యొక్కరక బరువుగల పరిమితి పొగయోదము ముంచబడినది. ప్రాచీన అధికారములను వారు ప్రకటించుచున్నారు.

ఇటులీవాదములు.

1,200 టన్నుల బరువుగల పొగయోదము ముంచబడినది. ఇందు 100 టన్నులకు రైతులకు బరువుగల యొకయోదము, అంతర్యంత బరువుగలయొక యోదము, మొత్తము మూడు యోదము ముంచబడినది. అంగ్రాములచే భయము గావించబడిన రైతులను సత్కరించునని ప్రకటించినది.

రుష్యా

మామూలినీయు కక్షలలో కార్యములు

షెల్టోగ్రాదు, డిసెంబరు 28:—ప్రతిపక్ష విప్లవమును కక్షలలోగా నుండుటకై మామూలినీయులను ముట్టడించెనని ప్రకటించిరి.

రుష్యాలో తెలుగులకు కరకు టోరీనా భవనమును కుంక్షించుటకు ప్రయోగించినట్లు తెలియజేసిరి. తిరగ్గ్రామి. ఈ దినమున ఈ విషయమై మీరు మామూలినీయులకు పక్షమునారి అభిప్రాయములను నమోదుచేయవలెను. ఈసంఘటనలను ఎన్నోకొన్ని ప్రతిపక్ష పట్టుకొనకుండుననియు తీర్మానించినది.

తమకు కరకును మొదలగు కట్టపన్నులను మామూలినీయులకు పక్షమునారిలో కలుగున ప్రయత్నములను విచ్చాపుకొనవలెనని ప్రకటించిరి. టెలిగ్రాములను.

ఈ సమాచారము మాధికరమును, ముఖ్యమంత్రిగారి కు పంపింపబడినది. ఈ సమాచారమును మామూలినీయులకు కరకును మొదలగు కట్టపన్నులను మామూలినీయులకు పక్షమునారిలో కలుగున ప్రయత్నములను విచ్చాపుకొనవలెనని ప్రకటించిరి.

ఇట్లుకొనుటకు ప్రతిపక్ష పట్టుకొనకుండునని.

ఇట్లుకొనుటకు ప్రతిపక్ష పట్టుకొనకుండునని ప్రకటించిరి. టెలిగ్రాములను. ఈ సమాచారమును మామూలినీయులకు కరకును మొదలగు కట్టపన్నులను మామూలినీయులకు పక్షమునారిలో కలుగున ప్రయత్నములను విచ్చాపుకొనవలెనని ప్రకటించిరి.

ఇట్లుకొనుటకు ప్రతిపక్ష పట్టుకొనకుండునని ప్రకటించిరి. టెలిగ్రాములను. ఈ సమాచారమును మామూలినీయులకు కరకును మొదలగు కట్టపన్నులను మామూలినీయులకు పక్షమునారిలో కలుగున ప్రయత్నములను విచ్చాపుకొనవలెనని ప్రకటించిరి.

ఇట్లుకొనుటకు ప్రతిపక్ష పట్టుకొనకుండునని ప్రకటించిరి. టెలిగ్రాములను. ఈ సమాచారమును మామూలినీయులకు కరకును మొదలగు కట్టపన్నులను మామూలినీయులకు పక్షమునారిలో కలుగున ప్రయత్నములను విచ్చాపుకొనవలెనని ప్రకటించిరి.

ఇటలీ

తీవ్రమగు కరకులను సత్కరించు.

అందఱు, డిసెంబరు 28:—ఈ క్రమమున ఈ కార్యక్రమమును, మామూలినీయులకు కరకును మొదలగు కట్టపన్నులను మామూలినీయులకు పక్షమునారిలో కలుగున ప్రయత్నములను విచ్చాపుకొనవలెనని ప్రకటించిరి.

అమెరికా

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలోని

రైలుమార్గములు.

వాషింగ్టన్, డిసెంబరు 27:—అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలోని రైలు మార్గములను తమ అధికారములలోకి తీసుకొనెనని ప్రకటించిరి. రైలుమార్గములను తమ అధికారములలోకి తీసుకొనెనని ప్రకటించిరి.

జర్మనీ

యూరప్ జర్మనీయుల తాత్కాలికపు సంధి

అమ్యులెన్డాము, డిసెంబరు 27:—తాత్కాలికపు సంధి యొక్క ప్రారంభమును కైరీల మార్గమున రుష్యా జర్మనీ రాష్ట్రముల కింతోకూడ సేవకును కమిషనరులు షెల్టోగ్రాదు నగరమున కేరకున్నారని తెలియజేసిరి.

జర్మనీలెయునందలి జర్మనీవారి ప్రతిష్టాపనములు.

అమ్యులెన్డాము, డిసెంబరు 27:—జర్మనీలెయు నగరము నందు జర్మనీయుల ప్రతిష్టాపనముల గూర్చి టెలిగ్రాము ప్రకటన మొదలుపెట్టినది. అగర్బు విప్లవము, పాలకులను ప్రతిష్టాపనములను అంగ్రాముల క్రమమున ప్రతిష్టాపనముల యొకటి యొకటిగా వర్తమాన తెలియజేయునని ప్రకటించినది.

కొయ్యల విషయవిశ్వాసము.

అమ్యులెన్డాము, డిసెంబరు 27:—కొయ్యల విషయమున నగరమునకు మరలెను. అంగ్రాములను అమెరికాదేశముల యొక్క ములన్నియు కర్మచయ్యవలెనని, ప్రతిపక్ష పరాక్రమమును స్వతంత్ర సహాయము యొందుటకు కారణములను, కుదకు తమ కేరకును కలుగుననియు యొక్కరక కనిపిన యొక కేరకును కొయ్యల విషయము.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియాలోని నిర్బంధనైతిక సేవ.

మెల్బోర్న్, డిసెంబరు 28:—నిర్బంధనైతిక సేవకు అనుమతము 870,000 యందియు, ప్రతిపక్షము 1,050,000 యందియు గలరని యిట్లెను తెలియజేసిరి. ఇందుగూర్చి ఇంకను పూర్వము 17,000 యంది అనుమతము, 28,000 యంది ప్రతిపక్షము గలరని తెలియజేసిరి. ఈ సంఖ్యలైన తేల్చుకొనుటకు తేల్చుకొనుటకు నిమిషమున్నది.

ఫిన్లండ్

యుద్ధతంత్రీవార్త

ఫిన్లండ్, డిసెంబరు 28:—ఇండియా యొక్క రాజప్రతినిధి టెలిగ్రాములను ప్రకటించెను.

అంగ్రాములను కేరకులను ముట్టడించెను, ఈ సమయమున యుద్ధమును ప్రారంభించెను. అంగ్రాములను కేరకులను ముట్టడించెను, ఈ సమయమున యుద్ధమును ప్రారంభించెను.

ఇట్లుకొనుటకు ప్రతిపక్ష పట్టుకొనకుండునని ప్రకటించిరి. టెలిగ్రాములను. ఈ సమాచారమును మామూలినీయులకు కరకును మొదలగు కట్టపన్నులను మామూలినీయులకు పక్షమునారిలో కలుగున ప్రయత్నములను విచ్చాపుకొనవలెనని ప్రకటించిరి.

ఇట్లుకొనుటకు ప్రతిపక్ష పట్టుకొనకుండునని ప్రకటించిరి. టెలిగ్రాములను. ఈ సమాచారమును మామూలినీయులకు కరకును మొదలగు కట్టపన్నులను మామూలినీయులకు పక్షమునారిలో కలుగున ప్రయత్నములను విచ్చాపుకొనవలెనని ప్రకటించిరి.

ఇట్లుకొనుటకు ప్రతిపక్ష పట్టుకొనకుండునని ప్రకటించిరి. టెలిగ్రాములను. ఈ సమాచారమును మామూలినీయులకు కరకును మొదలగు కట్టపన్నులను మామూలినీయులకు పక్షమునారిలో కలుగున ప్రయత్నములను విచ్చాపుకొనవలెనని ప్రకటించిరి.

3-వ దేశీయమహాసభ

స్వరాజ్యవాదుల ప్రాబల్యము.

(మా ప్రత్యేక విశేష రిపోర్టు)

కలకత్తా, డిసెంబరు 28:—నేడు ప్రారంభమైన జాతీయ మహాసభ, సభామందిరము నుండిన ప్రతినిధి ప్రేక్షక బృందముతో, కడుగొప్ప బహుళమున, వెల్లింగ్టన్ స్టేషనులో నిర్వహించిన అతి విశాలమగు మందిరము 29 వేలమంది జనలతో కలకత్తానుండినది. సభామందిరము లోని సగరమునందు జాతీయ మహాసభ జరిగినప్పుడు స్వరాజ్యవాదులు పూర్వకాలపు జాతీయ సభా జనలను తమవలెగా వేసి కొనబట్ట ప్రబల ప్రయత్నముల గావించిరి. ఈ సంవత్సరము జాతీయ సభ జనలలో ననేకులు స్వరాజ్యవాదులలో చేరిరి. కాన నేడు స్వరాజ్యవాదులు విశేష ప్రాబల్యము నొంది, ప్రస్తుత జాతీయ మహాసభ సంతటి నాడించుచున్నాడు. దేశము నందంతటను వారు స్వప్రయత్నములతోనే కాంగ్రెసు సంఘముల నన్నిటిని వశపఱచుకొనిరి. ప్రతి రాష్ట్రమున కాంగ్రెసు సంఘమునందును స్వరాజ్యవాదులే యధిక సంఖ్యావర్తి. చెన్నపురి రాష్ట్రము సంఘమునందు అధికాంశమున సభ్యులుగ నున్నవారు తమ స్వస్థానములకు కంటే కట్టుబడియును బొంబాయి రాష్ట్రమున కాంగ్రెసు సంఘమునందు ఇంచుమించుగా నందఱును స్వరాజ్యవాదులై యున్నారు. చెన్నపురి స్వరాజ్యవాదులు ప్రారంభమైనది మొదలు, అధికాంశమున కాంగ్రెసు సంఘమునందు నున్నవారు గూడ అధిక సంఖ్యావర్తిగా జాతీయవాదులైరి. మధ్యరాష్ట్రములలో లిలకుపక్షమునందు అత్యధిక ప్రాతినిధ్యము కలదు. కపర్దేగారు సామ్రాజ్యవాదసభ కన్నుకొనబడుటచే సరాజ్యవాదులెంతయు విజృంభించిరి. తెలియగలదు. బంగాళయంతయు స్వరాజ్యముకొనుట గట్టిగా వాదించుచున్నది. స్వరాజ్యవాదులు మహామృత్యునానాయకులకట్టి యభిప్రాయము లున్నను, మామూలినీయుల వాదమును స్వరాజ్యవాదులు వేరిరి. కాంగ్రెసు సంఘము లన్నిటిని జయించి, జాతీయమహాసభ సాధారణ కార్యదర్శకులగుటకు తమ లోనివానినే చేసికొనబట్ట స్వరాజ్యవాదులు కర్మచయ్యములను జేయుచున్నారు. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమునందు ఇప్పుడు స్వరాజ్యవాదులే అధిక సంఖ్యావర్తి. బొంబాయియందును బంగాళయందును, స్వరాజ్యవాదులు కాని నాయకుల ననేకులను అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము నుండి త్రోసివేసిరి.

స్వరాజ్యవాదులు తమ బలమును గుర్తించి, తమ ప్రయత్నములన్నియు సఫలమగుటకు ఈ సంవత్సరము జాతీయ మహాసభకు ఒక స్వరాజ్యవాదినే అధ్యక్షురాలుగ నెన్నుకొనిరి. టి. నెంట్లగారి ఆధ్వర్యమున కొంతవ్యాప్తమున జరిగిన, వివిధము కాంగ్రెసు అత్యయములగు బహుళమున అత్యయములు న, ఇప్పుటి స్వరాజ్యవాదుల యాశయములు నొక్కటి యగుచున్నవనియు సుదేహ మేమియు లేదు. దేశమునందనేక భాగములందు స్వరాజ్యవాదులన్ని విజృంభించుట పూర్వవారవర్తనలను, పూర్వాభిప్రాయములను భయపెట్టవలెనని అభిప్రాయము గలిగించినది. బొంబాయిలో పూర్వాభిప్రాయములను యాదులై యున్న నాయకులందఱును స్వరాజ్యవాద సంఘమును త్యజించిరి. వారివందస్సేపు జాతీయ మహాసభరాసుండుట కారణము రాజప్రతినిధి మార్గమున గాని బొంబాయికి వచ్చుటయేనని యనేడు కారణము చెప్పబోయినను, తమ కేరకులేకనే వారిసంవత్సరపు సభకు హాజరయిండుట వాస్తవము. తాము జయించితిమని స్వరాజ్యవాదులెంతో ఉప్పొంగి నను, దేశమువైతము పట్టుబడుచుండునని కామునందే మితవాదకక్ష నువదలివేయుట తెలివికట్టుక యని నాయకు లెఱుంగుదురు. పూర్వవారసరాయణల కక్ష తోడ్పడుటకు మితవాదకక్ష నాయకులు త్రోసివేయలేక మితవాదకక్ష నాయకులలో కొందఱు కాంగ్రెసు సంఘము నుండి పూర్వవారవర్తనను, తేరాజీవాదుల యిప్పించి అనుభవవర్తనలు చేయవలెనని చెప్పుచున్నారు.

ప్రస్తుతమున్న సంయుక్త కార్యదర్శకులకు యుక్తియుగ ఎక. సుబ్బరావుగారి కేరకులే వర్తించుచున్నది. స్వరాజ్యవాదులలో కొందఱు సమాధానములను చెప్పుచు, కాంగ్రెసు లిగు విధానముకంటే నధికముగ సంస్కరణముల గొనచున్నవారు కలకత్తాలో గడిచిన వేడుకలనున్నారు. ఇందున, అరే. దాసు ప్రకటించిన విశేషము సాక్షాత్తుచున్నాడు. వీరికి కాంగ్రెసులోని సంస్కరణములు సంతోషకరము. తమయు ప్రబలమైన పూర్వవార ప్రభుత్వము కావలెనని కోరుచున్నారు. వారు విశేష బలవంతముగా గాన కాంగ్రెసులోని సంస్కరణముల మాత్రము కోరుకొనలేక విశేషము లేక కాంగ్రెసుగారు. తేపు విషయము కర్మచయ్యము విశేషమును గడిచిన జరుగునని ముగించుచున్నది. మద్రాసు మొదలు.

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Russia

Maximalist Activities.

State of Siege at Moscow.

Discipline on the Rumanian Front

LONDON, December 27.

PETROGRAD.—The Maximalists have proclaimed a state of siege at Moscow as a measure against counter-revolution.

The Frebreginsky regiment has refused to discontinue guarding the Taurida palace pending the opening of the Constituent Assembly because it distrusts the intentions of the Maximalists in the matter and the Enovsky guards have resolved not to arrest members of the Assembly.

It is reported from Jassy that M. Tehebbatcheff has arrested four ring-leaders of a Maximalist plot to assassinate him.

The Rumanian Minister in Paris confirming this states that everything goes to show that discipline will be maintained on the Rumanian front.

Opposition to Bolsheviks Growing.

Correspondents emphasise the growing opposition amongst all classes to the Bolsheviks and a widespread disinclination of the troops from the front to embark on a civil war and furthermore that the army is breaking up and peace is inevitable.

Next Step in Peace Negotiations.

The "Times" states that after the enemy delegates have completed their own governments the suspended negotiations at Brest-Litovsk will split up into three Commissions, one sitting in Petrograd under the presidency of M. Trozky, the second concerned with purely military matters sitting at Odessa and the third preparing material for a prospective European Peace Congress.

German Massing Troops in Rumania.

The Germans are massing troops on the southwestern and Rumanian fronts with a view to securing the rich harvests of Southern Russia. It is pointed out that this concentration may ultimately be intended for despatch to Asia Minor.

Troops and Constituent Assembly.

The Constituent Assembly is being convoked on January 2nd; even ignorant classes are interested in its fate. Troops in the Petrograd garrison have showed a mutinous disposition and cheered the Constituent Assembly.

Russo-German Armistice.

Commission to Restore Relations.

LONDON, December 27.

AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says that a German commission, as provided by the armistice, is proceeding to Petrograd to arrange for the relief of civilian and military prisoners and the restoration of Russo-German relations within defined limits.

General

The Kaiser's Claim.

Confidence in Final Victory.

LONDON, December 27.

AMSTERDAM.—The Kaiser has returned to Berlin. In a message to the Minister of War he claims that all the efforts of Britain, France and America have been in vain owing to the death-defying courage of the troops and the strong support of the homeland with munitions of war. He concludes with an expression of confidence in final victory.

German Institutions in Jerusalem.

Two Not Occupied by British.

LONDON, December 24.

AMSTERDAM.—Reporting the fate of the German institutions in Jerusalem a Berlin semi-official communique states that the Kaiserine Auguste Victoria Institution on the Mount of Olives and the Paulus Hospital have not been occupied by the British and their staffs are remaining and have not been disturbed.

American Sugar Supply.

LONDON, December 27.

WASHINGTON.—Mr. Hoover states that the American sugar supply in 1918 will have to be augmented by a quarter of million tons from Java.

United States Railroads.

Government Assumes Control.

LONDON, December 27.

WASHINGTON.—President Wilson announces he is assuming the possession and operation of all the United States railroads. Mr. McAdoo has been appointed Director-General of Railroads.

French Losses Through Submarines.

LONDON, December 27.

A French official communique says that sinkings during the week were one steamer over and one under 1,600 tons.

Italian Losses.

In Italian official communique says that sinkings were three steamers over 1,200 tons, one sailingship over and two under 100 tons. Two steamers which were torpedoed were beached.

Australia and Conscription.

Growing Opposition Majority.

LONDON, December 27.

MELBOURNE.—The latest figures in the conscription Referendum are for 870,000 against 1,050,000. These include the first returns from the Australian Military Forces which it is officially announced are 17,000 for and 23,000 against.

Stefansson Arrived at Fort Yukon.

LONDON, December 27.

OTTAWA.—The explorer Stefansson who went north in 1915 to make a further examination of the land which he had already discovered in the area north of Beaufort sea has arrived at Fort Yukon.

Obituary.

LONDON, December 27.

The death of Major-General Hugh O'Donnell is announced.

Western Front

Intense Artillery Firing.

LONDON, December 27.

A wireless German official communique reports intense artillery firing south-east of Ypres and in the neighbourhoods of Moeuvres and Marcoing.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Calcutta

The Indian National Congress.

The Subjects' Committee.

CALCUTTA, December 27.

The Subjects Committee of the Indian National Congress met this afternoon and discussed draft resolutions. Resolutions on the Press Act, Military Training and Mohamed Ali's internment were adopted. Mr. B. G. Horniman will move to-morrow in the Congress the resolution on the Press Act. Mr. J. N. Roy on military training and Mr. Tilak on Mohamed Ali's internments. The draft resolution on Self-Government was taken but as there was some division of opinion with regard to complete Provincial Autonomy further discussion on the subject was postponed till to-morrow morning when the Subjects Committee will again meet just an hour and a half before the Congress. In the meantime members of the All-India Muslim League present here have been informally requested to give their opinion on the draft resolution on the question of Self-Government. The resolution will be taken up by the Congress only on Saturday.

Congress Military Resolution.

CALCUTTA, December 27.

Dr. B. K. Mullick, Secretary of the Bengali Regiment Committee, has given notice of the following addendum to the Congress military resolution advocating a system of compulsory military service modified to suit Indian needs. His resolution is:—"That having regard to the heroic self-sacrifice of the other parts of the Empire in the prosecution of the present war, it is the duty of the people of India to help the Allied cause with men, money and munitions and further with a view to placing at the service of His Majesty the King Emperor the immense man-power of India, this Congress calls upon the people of India to volunteer in larger numbers for the regular army, whether as combatants or non-combatants, and if the army requirements are not adequately met by voluntary recruiting, the people should be prepared for a modified system of compulsory military service in the provinces which have not furnished a fair proportion of recruits."

An Overflow Meeting.

Speeches by Mr. Wadia and Mrs. Naidu.

CALCUTTA, December 29.

Yesterday while Mrs. Besant was delivering her presidential address at the Congress pandal there was an overflowing meeting at College Square before a gathering of about 6,000 persons where Messrs. Wadia and Khaparde and Mrs. Sarojini Naidu delivered eloquent addresses on Home Rule which were listened to with rapt attention.—(New India)

Subjects Committee.

Madras Members.

CALCUTTA, December 27.

A number of delegates from Madras, reported to be about 1,500, met this evening and elected the following fifteen gentlemen as Members of the Subject Committee: Hon. Mr. Yakub Hasan, 2. Mr. Chakral Chetty, 3. Mr. T. V. Gopalawamy Mudaliar, 4. Mr. Manjari Ramaiah, 5. Mr. Haji Abdulla Essack Seth, 6. Mr. R. Giri Rao, 7. Mr. K. Venkatappiah, 8. Mr. T. Sivasankaran, 9. Hon. Mr. K. R. V. Krishna Rao, 10. Mr. P. Venkateswarlu, 11. Hon. Mr. B. V. Narasimhaiah, 12. Mr. B. P. Wadia, 13. Mr. Karimutu Theagaraya Chetty, 14. Mr. N. Krishnaswami Iyengar and 15. Hon. Mr. K. V. Rangaswami Iyengar:—(New India.)

TELEGRAMS.

Mass Meetings.

Home Rule Addresses.

CALCUTTA, Congress Camp, Dec 27.—There was a mass meeting on Tuesday evening at Beaden Square with the Hon. Pandit Gokarnath Misra in the chair when several stirring and eloquent speeches were delivered on Home Rule by Messrs. Panch Cowri Bannerjee, Bepin Chandra Pal, Chandrasekara Sarma and another Home Ruler of Madras and two other Bengalee gentlemen. The Chairman made a most convincing and eloquent speech controverting the plea of the Anglo-Indian agitators against Home Rule and said that in the numerous addresses to villagers in the United Provinces the masses had told him that neither Anglo-Indians nor the bureaucrats in this country represented the interests of the masses and that nothing short of Home Rule, on the lines indicated in the Congress League Scheme would meet their needs. It was not true Mr. Gokarnath said, that the masses did not understand the Congress League Scheme. The details they might not understand, but the benefits that would accrue to the country by the grant of Self-Government, they fully realised, would be for the betterment of the people of this country.

Mr. Pal.

Bepin Chandra Pal, in his stirring address, pointed out that Home Rule, if granted to India at the present critical juncture would be for the good of not only India but of the British Empire at large.—(New India.)

Press Opinions

The 'Daily Telegraph'.

LUCKNOW, December 29

The 'Indian Daily Telegraph' says:—There are few more cogent remarks in Mrs. Besant's address than that in which she says that the lesson of the War is that India should have Home Rule. The self-respect of a vast people will be raised to a new level by changes which it is in the power of Britain to make, and as the War has become a portion of national life, it is out of the War that these changes will grow. The struggle has proved that India can fight as well as toil and help in the hour of necessity. Is that a claim to the consideration of her right to the new place in the Empire? (New India.)

Press Opinions on Mrs. Besant's

Address.

"Advocate of India."

BOMBAY, December 27.

The "Advocate of India" says:—Mrs. Besant has done India a great disservice in inculcating the belief in the immediate practicality of Home Rule. We condemn her theorizing as heartily as ever. We cannot forbear a tribute to her ability and fearless force of character, but we wish they could have been less dangerously and subversively used.

The "Pioneer."

ALLAHABAD, December 27.

The "Pioneer" commenting on the Congress Presidential address says: It was inevitable that Mrs. Besant should dwell on the personal aspect of her position.

The "Leader"

The "Leader" says:—In it, 'New India' will seek inspiration and find summed up an irresistible case for the grant of Self-Government, sooner the better, but disagrees with Mrs. Besant's military conception of the rights and duties of leaders and followers in a political matter.

BOMBAY, December 27.

The tone of the vernacular press comments on the Congress Presidential address is one of general approval:—

The "Sanj Vartaman."

The "Sanj Vartman" says: It is the outcome of a close study of events and men. It is the result of a life long work in India's cause. It is the outpouring of a powerful and masterful intellect. It is the confession of a Martyr and patriot. It is indeed an exposition of India's grievances and India's demand and her high and unbending hope and faith in the future.

The 'Praja Mitra' and 'Parsi'

The "Praja Mitra and Parsi" says:—Indians would probably not have used such courageous language. She might be said to be a little in advance in asking for full swaraj in five or ten years.

The 'Jam-e-Jamshed'.

The "Jam-e-Jamshed" writes:—Moderates might not appreciate some of her views and some of the demands are hasty.

The 'Hindusthan'.

The "Hindusthan" says:—Mrs. Besant has well earned the honour bestowed on her.

The Social Service Conference Postponed

Owing to Too much Attendance.

CALCUTTA, December 27.

The First All India Social Service Conference has been postponed sine die.

The situation was that as the audience outnumbered the capacity of the University Institute Hall, where it was announced to have been held, it was decided to hold an open air meeting at College Square, but even then the attendance was too large for an orderly meeting.

The Mother of Ali Brothers.

Welcomed with Ovations on the Way.

CALCUTTA, December 27.

Abadi Bano Sahaba, mother of Mr. Muhammad Ali, President-elect of the All-India Muslim League, Calcutta Session, and her party, consisting of Doctor M. H. Ansari, Mr. Muzzam Ali, Barrister, Morarabad, Mr. Manzoor Mahomed, Mr. Tassaddug Ahmed, Khan Sherwani, Barrister, and Mr. Abdul Majid Khwaja, Barrister, left Delhi by the express on the night of the 23rd instant for Calcutta.

TELEGRAMS.

cutta. On their journey they were received by enthusiastic crowds at Aligarh, Cawnpore, Allahabad, Mughal-sarai and Patna who had come to pay their respects to the revered old mother of the trusted leaders. Shouts of Allahu Akbar were raised by the people assembled who showed great enthusiasm and commotion on seeing her. She was garlanded and feted and she and her party were hospitably entertained all along the journey by the people with sweets, fruits and sumptuous "Nashta". Abadi Bano Sababa spoke a few words to her brethren thanking them for the hearty reception and expressing on their strict adherence to the principles and tenets of Islam and to fear none but the One Great God. Her words moved the people to tears. Despite of her infirmity and old age she bore the long and tedious journey well. (New India.)

The Moslem Educational Conference.

CALCUTTA, December 27. The thirty-first session of the All-India Mahomedan Education Conference commenced sitting to-day under the presidency of Mr. M. A. N. Hyderi of Hyderabad. Members and visitors numbered over 2,000 including Sir Henry Wheeler, Mr. J. O. Cuming, Justices Greaves and Chundhuri and Mr. Justice Atadur Rahman of Madras, the Raj of Mahmudabad the Hon. Mr. Mahmood Shafi, Mr. Abdul Latiff and Mrs. Sarojini Naidu. The Hon'ble Mr. Atadur Rahman, chairman of the Reception Committee said in the course of his speech that instead of flitting away their energy in matters political, let them look nearer home and take the educational problem a ruse in hand. He said:—Let us have free education, for education will raise the people. Let us have compulsory education for that will fit the masses for their duty as private citizens and their duty as citizens of a great Empire. He also urged for the establishment of a Muslim University whose door would be open alike to the rich and the poor.

The Presidential Address.

The President in the course of his address wished it had been possible for Sir Asquith Butler to have presided over this session, for it would have marked in the educational world the "entente cordiale" of the two great communities whose even advances and mutual cooperation were absolutely essential for the progress of the country as a whole. Further on, he said, it was necessary that this conference should organise a band of workers in every village area to help the people in their fight against ignorance. The organisation of such an army should be undertaken forthwith by each provincial and district committee of the Conference. Referring to communal universities Mr. Hyderi said:—"Do not I pray you, regard this movement or movements of this kind as in any way separatist or provincial or sectarian. These movements, I consider make for the filling of our national life so long as there are kept free from the poisonous taint of sectarianism leading to jealousy and hatred."

In conclusion he referred to the re-organisation of Madrasahs, Sunanias, Ch. Hage, education of girls, need of libraries and commercial and industrial education.

Mr. Hyderi suggested two directions in which advance was especially practicable. We must pay more attention, he said, to teaching as distinguished from cramming and we must assign a proper place to Islamic studies.

Resolutions urging free and compulsory primary education, facilities for the spread of Mahomedan education and establishment of universities were adopted.

Mrs. Sarojini Naidu then addressed the Conference.

President read the following letter received from H. E. Lord Lansdowne.

"I would be grateful if you would permit me before the work of the conference begins to convey through you a word of welcome to the members. I am glad it has been decided to hold the Conference this year in Calcutta because its presence here will help to bring into prominence the great need for education among the members of the Community. Within this Province, Numerically Bengal is by far the most important Mahomedan Province in India. In fact it contains over one third of those who in India profess the Religion of Islam. Of the 24 Millions the great majority are industrious cultivators but not more than 5 per cent are literate and only about sixty thousand have any knowledge of the English language. This is a state of affairs which demands the most careful consideration on the part of the Government of Bengal. In a province where more than 50 per cent of the total population profess the Faith of Islam and yet those who can read and write represent only about 3.10th of the literate population Mahomedans cannot take their fair share in the political, social, and industrial development. In recent years there has been a large increase in the number of children attending primary schools and this is a hopeful sign but the numbers who take advantage of more than the rudimentary stage are still very small. Believe that while in primary schools nearly 50 per cent of the children are Mahomedans in the Middle Schools the percentage is only 34, in High Schools it is less than 20 and in Colleges less than 9, while in professional interests the percentage is only just over 7. Therefore in the interests of the country at large that Mahomedans should receive such special facilities as may be necessary to enable them to benefit as fully as others from the educational institutions which are maintained wholly or partially out of public funds. It is for you to consider and to advise Government as to how far these facilities should be provided in the direction of pure High School and College education and how far it is possible and desirable to give the training of your children a character which will lead more directly to the agricultural and industrial development of the country. Lord Curzon's administration was especially sympathetic towards Mahomedan education and during the last five years marked progress has been made. A special officer appointed by five Assistant Inspectors was appointed to watch over the interests of Mahomedan education the curriculum in the Madrasahs was revised so as to bring these institutions into line with the general system of education. The change was not an abrupt one but a gradual one. Madrasahs for the girls in Calcutta were transferred to provincial revenues and the funds thus set free are now devoted to the provision of scholarships in colleges and Madrasahs. Special

stipends were made available in the Civil Engineering and Medical colleges for Moslem students. The hostel accommodation for Mahomedan students in Calcutta was enlarged. In Dacca spacious premises have just been provided in the old Secretariat Buildings for the Mahomedan students of Dacca College. A minimum number of places in Government and Aided Colleges was also assigned to Mahomedans and arrangements made to secure a proper percentage of such pupils in Government and Aided High Schools. These steps as I have said show marked progress but there is still much to be done. Schemes were formulated for the establishment of a Mahomedan Arts College in Calcutta and for another at Dacca as part of the proposed Dacca University but the consideration of these has had to be postponed pending the report of the Commission which is sitting in Calcutta and pending the days of less financial stringency. Thirty years ago your great founder Sir Syed Ahmed organised the Mahomedan Educational Conference. He realized that if the members of the Mahomedan Community were to take a place in the Government of their country commensurate with their numbers and their importance they must prepare themselves by means of a liberal education to secure that liberal education. He gave his life and he has left behind him a great memorial in the Mahomedan Anglo Oriental College at Aligarh. I welcome you all to Calcutta and I feel sure that keeping the ideals of your founder before you, you will, by your deliberations these ideals one step nearer realization."

Yours Sincerely,
RONALDS HAY.

Delhi

The Heroic Deeds of the First Seven Divisions.

Meeting to Commemorate Them.
A Message to the Commander-in-Chief in India.

DELHI, December 27. The following telegrams are published from the Secretary of State for War, London, to the Commander-in-Chief, Delhi, dated 15th December 1917:—The following is intended for the troops concerned under your command:—Those assembled to-day in the Albert Hall, London at a meeting honoured by the presence of Their Majesties the King and Queen, and Queen Alexandra to raise the heroic deeds of the first seven divisions and their warmest greetings to all absent comrades and with them good luck and a victorious home coming.

The Commander-in-Chief's Reply

From the Commander-in-Chief to the Secretary of State for War, dated Delhi 18th December:—Your telegram. In the name of the troops under my command who formed part of those gallant first seven divisions I desire to express our sincerest gratitude for the kind thoughts and the good wishes of our noble comrades in England and to convey our most heartfelt wishes to the sick and wounded of them for a speedy return to health to be fit for an early and complete victory and to one and all for good luck in the coming year.

A Proclamation of Prohibition.

DELHI, December 26. A proclamation dated first December His Majesty's Government have prohibited the import into the United Kingdom except under licence from His Majesty's Treasury of all bonds, debentures, shares or stock certificates, scrip and other documents of title relating to any stocks, shares or securities with the exception of matured bonds redeemable in the United Kingdom and coupons falling due for payment in the United Kingdom.

All-India Musical Conference.

Objects of the Conference.

DELHI, December 27. The Second All-India Musical Conference will be held at Delhi during the Easter holidays. The first Conference was held in 1916 in Baroda under the patronage of H. H. the Maharaja Gaekwar. The objects of the conference are:—(1) A good workable uniform Raga system such as would enable us to learn and teach music without difficulty. (2) A good simple uniform notation system for the whole country. (3) A perfectly reliable history of Indian music and musicians. (4) The determination of Shruties and their uses in the Ragas. (5) Impressing on the people the educational value of music and the necessity of introducing graded courses in schools and colleges, and (6) A central academy of music where first class music could be taught according to the most up-to-date methods. A Reception Committee consisting of Rai Bahadur Sultan Singh, Nawab Ahmad Saidkhan, Rai Bahadur Damodurdas, Thakur Nawab Ali, Mr. Bhattachanday, Prof. Joshi, Dr. A. C. Sen and others has been formed. Arrangements are being made to approach Indian states to send their State musicians and to invite prominent musicians of India to the Conference.

United Provinces

Shiah College Lucknow.

Foundation Stone Laid.

LUCKNOW, December 27. His Honour the Lieutenant-Governor to-day laid the foundation stone of the Shiah College. He said that 4 lakhs hitherto collected as endowment fell short of the 12 lakhs which it was confidently hoped to secure in January 1916, and still further short of the 40 lakhs which was mentioned in the Shiah address on that occasion. He did not think it wise to begin the building until they had at least 8 lakhs in their treasury and therefore he, on behalf of the Local Government and the Nawab of Bahpur as temporary leader of the Shiahs, had asked permission to present one lakh. This amount they total up to 9 lakhs, in addition. His Honour trusted that the colleges would uplift their community and produce a succession of learned, upright and loyal men for the service of India and Islam.

Burma

An Inquest on a Dead Body Demanded

RANGOON, December 26. Mr. H. E. Paddon Bow, whose wife was killed on the 19th June last by falling through a carriage door on the line near Ywadow station, not being satisfied with the railway companies and local police enquiry wrote to the Inspector-General of Police, Burma, that he after enquiry into the matter has requested the District Magistrate, Yamethin, to hold an inquest.

Bombay

H. E. the Viceroy and Mr. Montagu.

Interviews.

BOMBAY, December 27. His Excellency the Viceroy and the Secretary of State to-day granted interviews to the following gentlemen:—Messrs. V. R. Kothari, B. V. Jadhav and S. R. Bole representing the Deccan Ryots Association Rao Bahadur R. C. Artal, S. V. Mensinkal and S. T. Kamli, representing the Lingayets of the Southern Division, Sir Vishaldas Thackersey, the Hon'ble Mr. O. V. Mehta, the Hon'ble Mr. Lalubhoy Samaldas and Sir D. E. Wacha, representing the Indian Merchants Chamber, Sir Jamsetji Jeejeebhoy, Sir D. E. Wacha, J. B. Petit and H. P. Mody, representing the Parsi community. The Thakor of Kerwada, The Thakor of Amad and the Thakor of Utella, representing the Talukdars and Sardars of Gujarat, Sir N. G. Chandavarkar representing the Depressed Classes Mission, Mr. C. H. Setalvad, Vice-Chancellor of the Bombay University and Sir Ebrahim Rahimtullah.

Latest Telegrams.

[ASSOCIATED PRESS.]

CALCUTTA, December 28. The All India Social Conference has had to be postponed owing to the impossibility of finding any building in Calcutta large enough to hold it.

CALCUTTA, December 29. The Congress reassembled to-day at 12 noon with Mrs. Besant in the chair. The first four resolutions were put from the chair and carried unanimously. The first two resolutions expressed sorrow at the deaths of Dadabhai Naoroji and Abdul Razul. The third resolution expressed loyalty and attachment to the Throne. The fourth resolution welcomed Mr. Montagu and expressed hope that his visit to this country would be crowned with success, and that it would convince him of the supreme necessity for establishment of responsible government in this country. Mr. Bai Gangadhar Tiak then moved the following resolution:—That this Congress urges on the Government the immediate release of Messrs. Mahomed Ali and Shaik Ali who have remained incarcerated since October 1914 and are now kept interned because of religious scruples which they hold in common with the whole of Islam in India and elsewhere and which are not incompatible with loyalty to King Emperor.

The second session of the Local and Municipal Engineers' Association will be opened by the Hon'ble Dewan Bahadur P. Rajagopalachari at 12 noon on Saturday the 29th instant at the College of Engineering, Madras.

BOMBAY, December 28. Presiding over the fourth All-India Conference of the Indian Christians which is now holding its sessions in Bombay, Mr. M. D. Davadoss, of Madras, referred to the present political situation in India and said what concerned them most was what should be the attitude of the community towards it. He said:—I may emphatically say that individual opinion apart from community as a whole, I am speaking with a full sense of the responsibility, is against any form of Home Rule as put forward by the so called Home Rulers. I am voicing the opinion of the community when I say (1) that the people of this country may continue to have not arrived at that stage of development where they could govern themselves. (2) Clanking of castes and crowds makes it injudicious may dangerous at any rate at present to remove the prebendary hand of the British nation from the internal administration of the country; (3) the majority of our public men have not learnt to subordinate self to public good; (4) the basic idea that every member of every class and caste however low is a citizen entitled to equal privileges has not been understood by people at large and (5) that vested rights of certain classes and castes are too strong to give way to political sagacity and wisdom.

[REUTER.]

LONDON, December 27. The British communique says:—There was hostile cannonading north-eastward of Ypres.

The French communique says:—Artillery struggle continued north of Caubieres Wood. It is confirmed that German attack here yesterday was very violent. After a powerful artillery preparation, enemy threw two battalions into assault, but fire dispersed them. During the second attempt, enemy elements reached our position; but were immediately driven out. The number of enemy corpses testifies to heaviness of enemy's losses.

The Italian Official Communique says:—Twenty five enemy aeroplanes attempted to bombard aviation camp westward of Treviso. British and Italian aeroplanes succeeded and anti-aircraft guns came into action forcing enemy to retire. Eight enemy machines were brought down. Eight machines made renewed attempt in afternoon. We drove them off, beginning down three. Altogether eight fell in our lines and three in enemy's lines. All of ours returned. Damage done was insignificant.

ఆంధ్రుల కాంగ్రెస్సైనికపత్రిక.

[విజయవాడ గోవిందరాజుగారు, బి. ఏ.]

ఆంగ్లోద్యమ మారంభమే ఆరేళ్లవను ఆంధ్రుల యాశయములను వెల్లువలవలె ఆంగ్లేయ సైనిక పత్రిక ప్రాపంచిక బడక పోవుట మిగుల శోచనీయము. నాని యాశక్యతను గూర్చి నేను వ్రాయదలచుకొనలేను. ప్రతిరోజును అది కనబడుచునే యున్నది. మొన్న ముంబైగూర్చి ఆంధ్రులు సమర్పించదలచిన విజ్ఞాపనము గాజీపూర్ ప్రభుత్వమువారిచే నిరాకరింపబడినపుడు 'హిందూ' పత్రిక గాని 'న్యూఇండియా' పత్రిక గాని ఆ ప్రకారము చేయలేదు. 'న్యూఇండియా' పత్రికాధిపతులు ఆంగ్లరాష్ట్రమునకు కృతఃకరులు కాకపోయినను, స్వరాజ్యమును గురించియే కాని ఇతర విషయములను గురించి వారికిమీదను పట్టుదలలేదు. వారికికనక ఆంగ్ల రాష్ట్రము వద్దనిన ఆంగ్లలక్ష్యము కోపమువచ్చునో యని భయము. రెండవవక్ర ఆంగ్లరాష్ట్రము వాంఛనీయమని చాటికొని, అనల గ్రాహించెదరేమో యని భయము. అందరిని సంతోషపెట్టకలె ననెడి యుద్దేశమే కాని, ఏ యుద్ధమును సమర్థము మో ఏది యుద్ధము చేతునో నిర్ణయించు ప్రయత్నమును, ఆంగ్లోద్యమము యొక్క నిజస్వరూపమును గ్రహించి దాని సందేశమును లోకమునకు ప్రకటింపవలెననెడి యుద్దేశమును వారికిలేవు. ఇక 'హిందూ' పత్రికాధిపతులు ఆంగ్లరాష్ట్రమునకు ప్రత్యక్షత్రువులే. వారి స్వాభిప్రాయ మెట్లున్నను, పదునొకండుజిల్లాల ప్రజలయభిప్రాయములను తెలియజేయునాంగ్ల విజ్ఞాపనము నిరాకరింపబడి, ప్రజల వాత్సల్యకేంద్రమునకు భంగము కలుగవచ్చు ప్రదేశము వారు తయారుచేయుచున్న దెలుపుదురని యనుకొంటిమి. అట్లుగాకుండ ఆ మాటయే యెత్తక ఊరకుండుట దేశీయపత్రికానిర్వాహకుల కెట్టి ధర్మమో తెలియరాదు. కాని, దీనినిబట్టియైనను ఆంధ్రులు వైవాచిక సమ్మతి కొని లాభము లేదనియు, స్వయంసాహాయ్యమే స్వవిధాని వృద్ధికిని మూలమనియు తెలిసికొందురని భయ్యలమే.

ఎటులైనను, సంపూర్ణసాతత్వముగల రాష్ట్రము కాకలేననికోరుచున్న ననము ఒకలక్షరూపాయల మూలధనముతో ఒకయాంగ్లేయ వైనికపత్రికను ఇన్నాళ్లనుండియు స్థాపించలేకపోయినందునకు చాల సిగ్గుపడవలసివచ్చింది. మొట్టమొదట 'మెద్రాసుస్టాండర్డు' పత్రిక యమ్ముడుపోయినపుడు, ఆంగ్ల నాయకులదానినిబోధించుచున్నారనివదలించియుండినది. కాని, ఎట్టిప్రయత్నములును దానినివదలమై జరిగి యుండలేదు. తుదకది ఆనిబిసెంటుకోరసానిగారిచేతపోవడెను. ఆంగ్లేయ వైనికపత్రికను స్థాపించుటకుగల మంచి యువకాశమునట్లు పోగొట్టుకొంటిమి. ఒక యేడాది క్రిందట దీనినివదలమై కొన్ని ప్రయత్నములు జరిగినవి. రెండు లక్షల మూలధనముతో భాగము ఒకటికి నూరు రూపాయల చొప్పున ఒక బాయంటు సాకు కంపెనీ స్థాపించెద మనియు, ఆంగ్లవైనికపత్రికను ఆంగ్లేయ వైనికపత్రికను నడపెద మనియు ఆంగ్లసాయ సంఘకార్యదర్శి కొండా వేంకటేశ్వరస్వామి సహకారము పుష్కరించుచుండిరి. భాగస్థులు కాగోరువారు వాడును గురికొందరు పెద్ద మనుష్యులకును తమ నామములను తెలుపవచ్చునని కూడ అందు ప్రకటించియుండిరి. వారి యాశ్చర్యకారము నేను కొందరివద్ద భాగస్థులుగా ఉంటుంటు ననుచు వున్నానని వారికి తెలియజేసియుండినది. మరికొన్ని ఏళ్లకూడ ఇట్టి ప్రయత్నములు జరిగి యుండును. ఇంతియగాక, బెజవాడలోను ఇతరస్థలములలోను ప్రముఖులు సభలగావించి ఉద్యమమునకు తోడ్పడుదురని తెలియజేసి యుండిరి. కాని, తరువాత దీనిని గురించి ఏమైనదియు తెలియలేదు. ఏమైన చాటుకములవలన ఉద్యమము వెనుక పడియుండిన నుండవచ్చును. కాని, ఇప్పుడుతెరిగి యున్నామతో పనిచేయుటకు తరుణ మాసము మైంది. మొన్న ఆంధ్రులకుజరిగిన పరిధిమంకను ప్రజలు చూచలేదు. ఆంగ్లనాయకులందరును కాంగ్రెసుకోటకు కలకత్తాలోకలవబోవుచున్నారు. అపుడు దీనినిగురించి తగుప్రయత్నములు గావించెద రని నమ్ముచున్నాను. ఈ సాటికార్యమును ననము చేయలేనియెడల, మన మాంధ్రులమనియు సామ్రాజ్యముల నేలినవారిసంతతివార మనియు ప్రజలముఖకొట్టి పరిహాసపాత్రుల మగుటకుంజె మీరే మాకు శత్రువునని అగ్రవారిచేత జేరుటమేను. పట్టుదలయున్నచో పలుకు కాకపోవు. మననాయకులు ఆంగ్లదేశము నందలి ముఖ్యపట్టణములకు బోయి ఉపన్యాసములిచ్చి ప్రజలకు బోధపరచినయెడల కావలసిన ధన మతిసులభముగ లభింపవలెను ననుకొనుకలను. వట్టిపత్రికాప్రకటనములవలన కార్యము సఫలముకాదు. ఒక నెలరోజులకాల్చెనను దీనికై యుచితరీతిని కృషి సల్పినయెడల ఆంధ్రుల కొక యాంగ్లేయవైనిక పత్రిక నాతి సులభముగా లభింపగలను. ఎల్లరును ఈ మనోద్యమమునకు పూనుకొందురు గాక!

ప్రజాభిప్రాయములు

“రాజా ఆఫ్ పానుగల్లు”

ఆయాధి
వైశ్ణవకతోడి యుద్ధమును జదివినది. (శ్రీయోధి లాషి గోరు నంశములకు నాకు దెలిసినంతవరకు కొన్ని వివరములు వ్రాయుచున్నాను.
శ్రీకాళహస్తి చైతన్యమనకు అతి సమాపమున పి. రామారాయనింగారు (రాజా ఆఫ్ పానుగల్) ఒక శ్రోత నగరమును నిర్మింప నుద్ద్యమించియున్నారు. దానికి “పానుగల్లు” అను నామకరణము చేయబడి యున్నది. “రాజా ఆఫ్ పానుగల్లు” అను బిరుదవాచక మాయుద్దమిత నగరమునుబట్టి కలిగిన దనటకు సుదేహములేదు.
ఉద్దిష్ట ప్రదేశము వెంటలపాడు అను గ్రామమునకు సంబంధించినది. నగరమునకు కలయు నంగము లన్నియుఁ గొంచె మించుమించుగ నున్నవనియే చెప్పవలయును. ఇప్పుడచ్చట నొక శృంగారమైన సాధమును గట్టించియున్నారు. దాని వెనుక నొక రహస్యమైన యానానము విలసిల్లుచున్నది. గ్రామమును సాగ్గక నామధేయముఁ జేయఁ గాఁబోయి, మంగులూరు వెంటలను దయాన చేయఁ కాల యొకటి నిర్మించిరి గాని, యిప్పుడయ్యది పాడు పడి నట్లు గ పడుచున్నది. బియ్యమును తయారుచేయు గుళికల యొకటి నూతనముగఁ గట్టించి నలయు యంత్రములను దెప్పించి యున్నారు. అది యాదాయకరముగఁ జరకాలను పనిచేయునని నమ్మియున్నారు. అధిక భవన్యముచేసి యొక వ్యవసాయ పాఠశాలను వైతము గట్టించియున్నారు. అచ్చట ఇరువది ముప్పదిమంది బాలురు చదువుచున్నారు. నగరము నందు కొన్ని యంగళ్లుకూడ నున్నవి. ఇప్పుడొక మద్యము నమ్మకంగడియు దానియెగుట నొక చెట్టుక్రిందఁ దాంబూలాదుల విక్రయించు నంగడియు మాత్రమున్నది. ఇంకమిద నగర మభివృద్ధి కానుగాను అంగ శ్రేష్ఠుననుట కావంతయు సందేహములేదు.
విస్తీర్ణము నుమారు రెండులక్షల చదరపు గజములుండవచ్చును. జనసంఖ్య అచ్చట బనిచేయు నాకరులతో జేరి నుమారు ఏబదికి తక్కువ లేకయుండును. అయినను శ్రీకాళహస్తి పుణ్యక్షేత్రమునకు వచ్చు యాత్రికులు నేనవేల ప్రదినము నీ హద్దునునే పోవలయును. గణించవలసినంత ఆదాయముపొందు లేకున్నను ఇంకమిద విశేషముగవచ్చు మాగుల నెన్నిటితో కలుగఁజేయువచ్చును. ఒక గ్రామమునం దిది యొక భాగమే కావున గవర్న మెంటునందుఁ బ్రత్యేకముగ రిజిస్టరుచేయుటకు నీలులేదు. నగరవాసులమీద రాయనింగారికి సంపూర్ణమైన యధికార మున్నది. ఈకారణములను బట్టి వారికి ‘రాజా ఆఫ్ పానుగల్’ అనుబిరుదు సర్వాధిక్యముల నొప్పి యున్నది. ఈయధిక్యము నెక్కించును దనయునికి ‘రాజా’ నని పిలుచుకొనఁ గూడదా నని కొందఱు ప్రశ్నింతురు కాఁబోయి. వారివారి యిష్టము కావున నే నెట్లు చెప్పవచ్చును. నాను మాత్ర మట్టి యభిలాషగలదని చూపుచున్నాను.
‘రాజా ఆఫ్ పానుగల్లు’

పిల్లలకు తెలుగున ఇంగ్లీషు న్యాకరణము:—
ఎం. వేంకటరంగయ్య గారు ఎం. ఎ. చే ప్రచురింపబడిన ఈ పుస్తకము మాకార్యాలయము చేరినది. మా ఆభిప్రాయమును ముందు తెలిపెదము.

బొంబాయి ప్రభుత్వము వారి భవనమున నేటి రాత్రి శ్రీరాజుపతినిధిగారు ౪౯ మైకేలు నెదరుసోనుగారికి “సర్” కిరాయి నొసంగెదరు.

ఒకపిల్లవాడు పాటిపోవుట:— విశాఖపట్టణముజిల్లా భీమునిగట్టణము తాలూకా గుడిగోపగ్రామము కాపురము ముసాక గారుచంద్రా చార్యులగారి కుమారుడు రంగా చార్యులు అను పిల్లవాడు తల్లిదండ్రులు మొదలగు వార తనకితో చెప్పవంద బయలుదేరి దేశాటము చేయుచున్నాడు. సుమారు 16 సంవత్సరముల వయస్సు, నల్లటి తీరము, పెద్ద కండ్లు, కాళ్లుపాడవు మనిషి భోగ్యులైతెలిసినవారు పిల్లవానిని నిలిపి నాపేరేక్షణము తెలుపసాగె నులు:—ఆరవెల్లి వ్రష్టాక స్వామి, తంగుడుపల్లి, వాల్తేరు.

బల్లారి నరసవికోదిని నభవారు
1917 డిశంబరు 29-వ తేదీ శనివారము
సాయంత్రము 5-30 గంటలకు
లవ - కుశ
నాటకమును (976)
విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో
ప్రదర్శింతురు. తన తప్పతికలెనే.

నోటీసు
రాజమండ్రి లెంపరరీ సబుకోర్టు ఫయిలు
రిగ్యులకు నె 39 రు దావా.
వాదులు 2 వల్ల అచ్చువచ్చు.
ప్రతివాదులు 1 వల్ల సర్వైయ్యకయిరాలు.
నాలు అమలాపురంతాలూకా కాడేలంక.
మయి దావాలో 29-9-17 తేదీని కోర్టువాసు చేసిన ఉత్తరువు ప్రకారము దావాలో రిసినరుగా నేర్పరుపబడిన నేను సదరు దావాలో వాది ప్రతివాదుల పురుషుడి యాస్తి యను ప్రాంతరినోట్టు, తనభాదస్తావేజులు, డిక్రీలు వగయిరాలను బట్టి నోరులవల్లను గావలసిన బాకీలను వేలము వేయటకు ఆజ్ఞాపించబడినందున వేలపు యిష్టిచేయులో అతపరచబడిన మెన్బర్లు దాఖలా బాకీలను అమలాపురం గ్రామంలో నా ఆఫీసు వద్దకు 1918 సం. ఏప్రిల్ ౧౭ నెల 16 తేదీని సదరు యిష్టి చూచులోనున్న నిబంధనల నికరనిది వేలమువేయుచున్నానని యింగు మూలముగా ప్రచురించుచున్నాడను. ఆస్తి వివరపు మెన్బర్లుకు వేలపు ముతులన్న వేలమువేయు దగ్గారు జూరు వగయిరాలన్న కొనవలదివాదులు దావాలో రిసినరేమున నా ఆఫీసులో ఉచితముగా తనిఖిచేసుకోవచ్చును.
అమలాపురం } చానలి లక్ష్మీనారాయణ.
9-12-17 } (975) } సేవకు.

The Glory of Man is his STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.
Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hypersensitization Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs 15 only (including postage &c, charged extra) sent all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of afflicted cured patients.
Why? because if other wise the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.
Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English write to us, in all confidence if really interested of free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the.
Erectruss (A. P. DEPTT) Sole Agency for the East, Batal (Punjab) India.

నందరము ! స్వదేశీయము !! ఉపయోగము !!!

ఆంధ్రమెన 1918 క్యాలండరు

జనవరి 31- తేదీలను అమృతాంజనము దీపావారీ రు. 5 ల నుండును నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. X కాక, ముందుగా చీట్లు పంపింపవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చునో మా జవాబుదారి యుండును.

కొన్ని ప్రశ్నలుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాశంకము గలగమండుటకు తప్పవగుట యుక్తము.

తామర తైలము	పండ్లపాడి	మోహినీ తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపథిము

చక్కని చర్మితో. వెల రూ. 0-8-0 ; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4 0.

బొప్పిఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది.

అమృతాంజనం దీ పో,

109, ప్రేరియోడ్, బొంబాయి.

6, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

పాదాశీర్షకు నరము: బొంబాయి నహిత మైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అనంతపురం రక్తములన జనించు జాడ్యములకు కిరీటుమనటి మందు. కుడుపులను, మచ్చలను, గండములను తురింపును, ప్రాంతోత్పలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన ౨ క్షకుప్రకారినీ

(శిశి)

వనోపధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యవర్తిని అన్ని విధములైన వోషములను పోగొట్టును. కీరమునందలి పాదరసవోషములను, మలబద్ధకమును శాస్త్రసంబంధమును పోషములను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరును. శరీరాశోగ్యమును గలుగజేయును. 16 శోభాలకర ముండుటకు 4 క్షుస్సుల బుడ్డిలో అమృతమును.

(బ్రాచి)లను:— పి. డి. సావంత్, 144, ఫనస్ వాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144, No 2, BOMBAY.

ఏకభాషావిపి ప్రశంస

ఇది కన్నులకు అపూర్వము విరచితము
వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్ర నర్మకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయత కట్టమంచి రామలింగారాధి గారిచే
(జానువరి 28-న) వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రవర్తి కాకారాధ్యాయము, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

(619)

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

బహుమాన
మియ్యబడును.

మీరు బలహీనుడగా నున్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే తయారుచేయబడిన లోకప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బాను తీసుకొని. దీనిని తీసుకొనిన యెడల ధాతుపుష్టి, రక్తపుష్టి, కీలేషబలము, ఆకలివిక్రమము

మొదలయినవి కలుగును. స్వప్నస్థితియు, ధాతువు మూత్రములలో కలిసిపోవుట, నీగుచురుకు, బహుమూత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మాడను. దీనివలన మంచి గుణము పొందిన ఆనేకులు రంగోష్, పినాంగ్, సిలోష్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, కుప్రాంతములనుండి బహుమానపత్రికలు విశేషముగా పంపియున్నారు. కావలసినవారు ఆధిపాతాంపును పంపింపవో బహుమాన పత్రికలు కాపి పంపుదుము. ఇది ఆబద్ధ మని రుజువుపరచునారికి వై కమపచియుండు బహుమానము యియ్యబడును. ఆట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుములముగా పొందవచ్చును. పార్కులుకు కొను నప్పుడు "డి. మన్నాలాల్" అని యంతుట చూచి తీసికొనవలయును. అన పాప పత్రిక పార్కులతో పంపబడును. పేజెంబులు కావలసియున్నది.

15 తులాయి లేట్టి వెల రూ. 2-0-0. శోభాలభువు 1-0 డబ్బాలకు 6 ఆటాలు.

డి. మన్నాలాల్. ఢిల్లీ డైరెక్టులు.

సాలామిసిరి మురబ్బా సెవో. బెంగళూరు సిటి.

చార్ డాంబ
ఇది శ్రీ కృష్ణాధిని యగు నాటకము.
పంపుచున్న చారీ సంస్కరణమునకు మార్గ
మొదలుపాడబడినది. ఆంధ్రును జదివి తీర
వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకారాధ్యాయము,
7, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

శ్రీ శ్రీశేషులయిన గోపాలకృష్ణ గోకతేగారి చక్ర
రంగుల చిత్ర పటము
ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకారాధ్యాయము,
బొంబాయి 212 మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము.

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారిడీ, యోగవృష్టి, కనుకట్టు సభకట్టు, పరకామ స్రవేశవిద్య, వాయువేగ మనో వేగము, హస్తలాఘము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, క్రియా సాధనము, వంశికాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, మెరికావారి చీట్లు వేకరిమామలు, విచిత్రవిద్యోగ విద్యలుగలవు. ఇంతేగాక నునపునియము చేయుట, చికటిలోచదువుట, నీళ్లవైల నడిచిపోవుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, నునపును చిలుక యగుట, కెడ్డపులిని చేసి చూపించుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, శరీరము లేని తలకాయచేత మాటలాడించుట, కండ్లకు గంతులు కట్టు కొని చూడకుండా వస్తువుల పేర్లు చెప్పట, భూమిపయన గజము యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిర్దాధరముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి.

ఈ గ్రంథమును చదివిన అపూర్వకముగా మేజిక్ చేయగలరు.

డబ్బు సంపాదించుట కని నులభిమైన మార్గము.

వెలకు వందలకొలది ద్రవ్యము ఆర్జించుకోగలరు.

ఈ కెడ్డ గ్రంథము అమృతమునున్నది ఈ గ్రంథమును వి. పి. X 15 రూపాయలకు అమ్ముబడును. ధరభాస్తు ధారు లకు యీ గ్రంథమును రూ. 4 ల కే ఇవ్వబడును. ధరభాస్తు ధారు లనగా తమ ధరభాస్తుతోకూడ రూ. 4 లను యీ క్రింది విలాసమునకు తక్షణమే మణిగూర్చు చేసి తమ పేరును రిజిస్టరు చేయించుకోవలెను. (894-984)

పి. ఆర్ జనార్దనం నాయుడు, డింగోలు. (గుంటూరు జిల్లా).

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-8-0

అమృతాంజనము డి. 6, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

క్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

(పద్య కావ్యము)

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదవేదిమిది పురాణము ఆలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో మలభేరము లేల కలిగి ఆచారవ్యవహారము లెట్లెట్లుమాత్రో ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమువై మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నది. శ్రీ విగుల నులభము. 900 పుటలు అత్యుత్తమ ప్రతిమాత్ర మున్నవి. వెల 5-0-0. కర్నూలు వేతే.

క్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

శ్రీ:— నులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము. 2000 పద్యములుకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కాలిక్రైండు ధర రూ. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేరు.

(26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ

తెలుగుపండితుడు, ముగ్గురిసివర్ హెన్రూలు, కడప.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుషిఫో,
మాంటు రోడ్, మదరాసు.
ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యాయమైన వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.
డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.
(946-887) మేనేజరు.

విరిగిన [996]

లాపు చిమిటీలు, పీంగాడిపాత్రలు మొదలైన అంటించి యుపయోగించవచ్చును.

"గాస్ సిమెంటు"

వెల బుడ్డి 8 అణాలు, అడవజా 2-12 0, డబ్బీ 5-0-0. నూర్ల కొలది ఉదార్థములకు ఉపయోగబడును.

సూపరింటెండెంట్,

(శరెప్పం డెన్సు స్కూలు)
ఉప్పరపేట, బెంగళూరు సిటి.

అమృతాంజన అవలేహ్యము.
ఈ లేహ్యము రక్తమును కుద్రచేసి బలమును కలిగించి శాశ్వతముగను నొసగును. 219
అశోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్యుద్ధిని యిప్పించును. ప్రస్తుతము శాకాభిక్షాగము అను పుస్తకమునకు (వాసిన తిసూల ఖర్చు) రేపటి ఉచితముగా పంపెదము. వైద్యశాస్త్ర ముగిసినకర్ గోవింద్, ఆతంకనిగ్రహ కేవలములు, 157, బ్రాడ్వే, బొంబాయి.